

Міністерство освіти і науки України
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Факультет обліку і фінансів
Кафедра обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною
безпекою

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
В ЕКЗАМЕНАЦІЙНІЙ КОМІСІЇ:

В.о. завідувача кафедри,
к.е.н., доцент

_____ Ольга ГУБАРИК
« ____ » _____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: Удосконалення системи обліково-аналітичного забезпечення
розрахунків з постачальниками і підрядниками підприємства

Освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування»

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Здобувачка
групи МгОПз-23

Тамара МИДЛОВЕЦЬ

Науковий керівник
к.е.н., доцент

Ольга ОДНОШЕВНА

Дніпро – 2024

Форма № Н – 9.01
(затверджена наказом
МОН молоді та спорту

України

від 29 березня 2012 року №

384)

ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет: Обліку і фінансів
Кафедра: Обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою
Освітньо-професійна програма: «Облік і оподаткування»
Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»
Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри _____ Ольга ГУБАРИК

«_____» _____ 202__р.

ЗАВДАННЯ

Мидловець Тамарі Анатоліївни

1.Тема роботи «Удосконалення системи обліково-аналітичного забезпечення розрахунків з постачальниками і підрядниками підприємства»

Науковий керівник роботи Одношевна Ольга Олександрівна, к.е.н., доцент

затверджені наказом по ДДАЕУ від «09» жовтня 2024 р. № 3365

2.Термін подання здобувачем роботи: – 10 грудня 2024 року.

3. Вихідні дані до роботи: Інформаційний масив нормативно-правового забезпечення регулювання процесу розрахунків з постачальниками і підрядниками. Матеріали періодичних видань за обраною тематикою, матеріали представлені у наукових підручниках в розрізі обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками, а також результати фінансово-господарської діяльності приватний підприємець Самарець Анатолій Васильович

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити). Теоретичні аспекти щодо особливостей ведення обліку та здійснення аналізу розрахунків з постачальниками та підрядниками. Практичні особливості взаємодії підприємства з постачальниками і підрядниками. Аналітичне підґрунтя взаємозв'язків з постачальниками і підрядника господарства. Висновки. Список використаних джерел.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень). Схема елементів формування економічної сутності розрахунків з постачальниками. Структура видів зобов'язань, які виникають внаслідок взаємодії з постачальниками. Аналіз рівня розрахунків з постачальниками в розрізі теоретичного підходу. Структура

майна та капіталу господарюючого суб'єкта за 2019-2023 р.р. Динаміка зміни структури основних засобів фірми. Динаміка базових показників економічної ефективності діяльності підприємства у 2023 році в порівнянні із 2019 роком. Фінансова стійкість господарства у 2023 році в порівнянні із 2019 роком. Відношення рівня ділової активності ФОП Самарець Олександр Анатолійович у 2023 році в порівнянні із 2019 роком.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____ березень 2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Теоретичні аспекти щодо особливостей ведення обліку та здійснення аналізу розрахунків з постачальниками та підрядниками	Березень 2024	
2	Практичні особливості взаємодії підприємства з постачальниками і підрядниками	Квітень 2024	
3	Аналітичне підґрунтя взаємозв'язків з постачальниками і підрядника господарства	Травень 2024	
4	Реферат, вступ, список використаних джерел	Вересень 2024	
5	Висновки	Жовтень 2024	
6	Оформлення кваліфікаційної роботи	Листопад 2024	

Здобувач

_____ (підпис)

Тамара МИДЛОВЕЦЬ

_____ (власне ім'я, прізвище)

Науковий керівник

_____ (підпис)

Ольга ОДНОШЕВНА

_____ (власне ім'я, прізвище)

ЗМІСТ

РЕФЕРАТ	5
ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ ВЕДЕННЯ ОБЛІКУ ТА ЗДІЙСНЕННЯ АНАЛІЗУ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ	11
1.1. Сутність та економічний зміст розрахунків з постачальниками та підрядниками	11
1.2. Теоретико-облікові засади розрахунків з постачальниками та підрядниками	14
1.3. Аналіз процесу здійснення взаєморозрахунків з постачальниками і підрядниками в розрізі теоретичного аспекту	18
Висновки до першого розділу	21
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ПІДПРИЄМСТВА З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ І ПІДРЯДНИКАМИ	23
2.1. Оцінка результатів фінансово-господарської діяльності досліджуваного господарства	23
2.2. Особливості організації роботи бухгалтерського відділу та підприємства загалом	28
2.3. Практичний стан обліку та контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками господарства	30
2.4. Оптимізаційний інструментарій розрахунків з постачальниками та підрядниками господарства	33
Висновки до другого розділу	36
РОЗДІЛ 3. АНАЛІТИЧНЕ ПІДГРУНТТЯ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ І ПІДРЯДНИКА ГОСПОДАРСТВА	39
3.1. Сучасні підходи до здійснення аналітичної діагностики розрахунків з постачальниками і підрядниками господарства	39
3.2. Моделювання процесу розрахунків з постачальниками і підрядниками господарства через аналітичні елементи	42

Висновки до третього розділу	45
ВИСНОВКИ	47
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	52

РЕФЕРАТ

Тема: «Удосконалення системи обліково-аналітичного забезпечення розрахунків з постачальниками і підрядниками підприємства».

Кваліфікаційна робота містить: 57 сторінок, 18 рисунків, 3 таблиці, 52 літературних джерел⁵.

Об'єкт дослідження – фактичні аспекти взаємодії господарюючого суб'єкта з його постачальниками та підрядниками.

Предмет дослідження – процес здійснення розрахунків з постачальниками і підрядниками господарюючого суб'єкта.

Мета роботи – дослідити теоретичні та практичні аспекти ведення діяльності, а також безпосереднього розрахунку з постачальниками і підрядниками підприємства, а також розробити ряд оптимізаційних заходів в розрізі обраної тематики.

Методи дослідження. Ряд загальнонаукових методів, таких як аналіз, синтез, моделювання, аналогія, а також спеціальна методика через групування та інформаційне забезпечення процесів розрахунку з постачальниками і підрядниками господарюючого суб'єкта.

Написання кваліфікаційної роботи супроводжувалось всебічним дослідженням теоретичного базису сутності категорії постачальники і підрядники, а також засадам обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками. Також був здійснений аналіз результатів фінансової діяльності господарюючого суб'єкта та облікового масиву в розрізі обраної тематики.

На базі отриманих результатів дослідження було сформовано ряд рекомендаційних для господарства заходів, зокрема оптимізаційний обліковий алгоритм розрахунків з постачальниками і підрядниками, а також прорахована математична модель рівня ризику непогашення рахунків чи збоїв в поставках.

Найвагоміші результати дослідження були впроваджені в операційну діяльність приватного підприємця Самарець Анатолій Васильович.

КЛЮЧОВІ СЛОВА

**ПОСТАЧАЛЬНИКИ, ПІДРЯДНИКИ, ОБЛІКОВИЙ АЛГОРИТМ,
МАТЕМАТИЧНА МОДЕЛЬ, РАХУНОК**

ABSTRACT

Topic: « Improvement of the system of accounting and analytical provision of settlements with suppliers and contractors of the enterprise ».

The qualification work contains: 57 pages, 18 figures, 3 table, 52 literary sources.

The object – actual aspects of the business entity's interaction with its suppliers and contractors.

The subject of research – the process of making settlements with suppliers and contractors of the business entity.

The purpose of the work – to investigate the theoretical and practical aspects of conducting activities, as well as direct settlement with suppliers and contractors of the enterprise, as well as to develop a number of optimization measures in the context of the selected topic.

Research methods. A number of general scientific methods, such as analysis, synthesis, modeling, analogy, as well as a special technique through grouping and information provision of settlement processes with suppliers and contractors of the business entity.

The writing of the qualification work was accompanied by a comprehensive study of the theoretical basis of the essence of the suppliers and contractors category, as well as the principles of accounting for payments with suppliers and contractors. An analysis of the results of the financial activity of the business entity and the accounting array was also carried out in the context of the selected topic.

Based on the results of the research, a number of recommended measures for the economy were formed, in particular, an optimization accounting algorithm for payments with suppliers and contractors, as well as a calculated mathematical model of the level of risk of non-payment of bills or supply failures.

The most important results of the research were implemented in the operational activities of the private entrepreneur Samarets Anatoliy Vasyliovych.

KEYWORDS

**SUPPLIERS, CONTRACTORS, ACCOUNTING ALGORITHM,
MATHEMATICAL MODEL, ACCOUNT**

ВСТУП

Практичні реалії ведення бізнесу, як в Україні, так і за кордоном мають місце із розрахунками з постачальниками і підрядниками (далі *ПіП*). Зазначимо, що розрахунки з ПіП є невід’ємною складовою ведення будь-якого виду господарської діяльності, а також різних галузей комерційного сектору і частково державного сектору. Розрахунки з ПіП виникають внаслідок поставок конкретного виду продукції, товарів чи конкретного виду надання послуг одним господарюючим суб’єктом іншому. З огляду на це, жодна фірма не може обійтись без безпосереднього обліку розрахунків з ПіП, адже своєчасний, якісний, а також точний облік цієї ланки є невід’ємною складовою законності фінансового обліку, податкового обліку і загалом господарської діяльності.

Слід підкреслити, що розрахунки з ПіП є доволі актуальною ділянкою ведення бізнесу господарюючим суб’єктом. Так, багато уваги у своїх працях даній тематиці приділили такі вчені і науковці, як Бабенко Л.В., Бержанір І.А., Фесенко В.В., Бержанір А.Л., Бутинець Ф.Ф., Цьома К.Ю., Бондар М.І., Височан О., Гончарук С., Чапко Т., Мудрик В., Разборська О., Пеняк Ю.С., Абрамова О.С., Подмешальська Ю.В., Плаксієнко В.Я., Корнієнко Д.В., а також багато інших вчених-економістів та практикуючих спеціалістів. Поряд з цим, слід відмітити, що розрахунки з ПіП повністю регулюються на законодавчому рівні. Зокрема Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Податковим кодексом України, НП(с)БО 11 «Зобов’язання», НП(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість», а також іншими інструктивними та методичними матеріалами. Спираючись на доволі велику розгалуженість думок практикуючих бізнесменів, вчених, науковців, слід підкреслити, що обрана тематика є гостро актуальною темою, яка потребує детального вивчення і, як варіант, удосконалення, як для ряду господарюючих суб’єктів, так і для конкретно обраного для дослідження підприємства.

Метою, яка постає в процесі написання кваліфікаційної роботи є детальне дослідження особливостей здійснення розрахунків з ПіП, їх обліку та відображення, а також розробці конкретних напрямів, щодо удосконалення та оптимізації даної ділянки господарської діяльності.

Для досягнення виокремленої мети, слід виконати сукупність завдань, зокрема:

- дослідити економічну сутність процесу розрахунків з ПіП;
- оцінити в теорії облік та розкрити аналітичні аспекти розрахунків з ПіП;
- проаналізувати результати фінансово-господарської діяльності приватного підприємця Самарець Анатолій Васильович;
- дослідити практичну сторону ведення діловодства на фірмі загалом, а також в розрізі саме обліку розрахунків з ПіП;
- розробити сукупність оптимізаційних кроків, які дозволять удосконалити досліджувану ділянку обліку на підприємстві;
- провести ґрунтовний аналіз способів, обсягів та видів розрахунків з ПіП та базі цього побудувати оптимізаційно-математичну модель страхування від ризиків непередбачуваних витрат.

Предметом кваліфікаційної роботи є процеси укладення договорів, а також подальші професійні відносини з ПіП.

Об'єктом виступають розрахунки підприємства з ПіП, а також відображення результатів цієї діяльності у звітній документації.

Методичним базисом для написання цієї роботи є загальнонауковий інструментарій, зокрема математичні розрахунки, аналіз, моделювання та інші. А також специфічні методи, такі як взаємо звірка розрахунків і договорів.

Написання кваліфікаційного проєкту здійснювалась на базі приватного підприємства Самарець Анатолій Васильович, яке в більшості своїй спеціалізується на вирощуванні та реалізації сільськогосподарської

продукції. З огляду на специфіку діяльності обраного господарства, було розроблено та представлено до впровадження ряд удосконалень, зокрема:

удосконалено:

- сформований теоретичний механізм здійснення аналізу розрахунків з ПіП, як елемент страхівки від неочікуваних ризиків та непередбачуваних затрат;
- сформована деталізована форма ведення аналітичного обліку розрахунків з основними постачальниками господарства;
- сформований рекомендаційний пакет для оптимізації розрахунків з ПіП підприємства;
- запропонована структура підвищення якості ведення обліку розрахунків з ПіП через мобільний додаток Trello;
- представлена розрахункова модель стану розрахунків з постачальниками та управління фінансовим ризиком

набуло подальшого розвитку:

- власне тлумачення поняттю *«Розрахунки з постачальниками та підрядниками»* - це багаторівневий процес взаємодії контрагентів між собою, від моменту укладення договору, до стану повного погашення заборгованості.

Оцінюючи представлені рекомендації, слід відзначити, що вони дозволять поліпшити процес ведення розрахунків з ПіП, підвищити ефективність даних розрахунків, застрахувати від недоброчесних ПіП, а також простимулювати діяльність господарства загалом.

Публікації. Протягом виконання кваліфікаційної роботи, було опубліковано ряд наукових праць. Зокрема фахова стаття у журналі, який відноситься до категорії Б: Одношевна О.О. Козицин А.М. Оптимізація обліково-аналітичного забезпечення та контроль розрахунків з дебіторами. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Економіка і менеджмент». Випуск № 60, 2024р.

Тези доповідей на наукових конференціях: Удосконалення обліку виробництва продукції рослинництва на підприємстві. Матеріали VII Всеукраїнської інтернет-конференції «Облік, аудит, оподаткування та звітність у системі забезпечення економічної стійкості підприємств». 9-10 травня 2024 р. – Дніпро. С. 40-43.

Аналітичний базис як елемент удосконалення рівня розрахунків з постачальниками та підрядниками підприємства. Матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Обліково-фінансове, інформаційне та мовно-комунікаційне забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки: проблеми, пріоритети, перспективи», 30-31 жовтня 2024р. м. Дніпро. С. 76-78.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ ВЕДЕННЯ ОБЛІКУ ТА ЗДІЙСНЕННЯ АНАЛІЗУ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ

1.1. Сутність та економічний зміст розрахунків з постачальниками та підрядниками

Підходячи ґрунтовно до оцінки сутності та економічного змісту розрахунків з ПіП, слід підкреслити, що це поняття включає в себе багато різних факторів та елементів. Дослідженням розкриття питання змісту розрахунків з ПіП займається велика кількість вчених, науковців та економістів.

Так, на думку Бабенко Л.В.: «У процесі господарської діяльності будь-яке підприємство для забезпечення свого функціонування купує матеріальні цінності, оплачує виконані роботи і надані послуги» [2].

Також авторка наголошує: «Одним із наслідків відображення в обліку таких господарських операцій є виникнення зобов'язань перед постачальниками та підрядниками» [2].

В той же час Фесенко В.В. говорить: «Основою виникнення розрахункових операцій із постачальниками та підрядниками є укладення договору. При цьому виникає юридичне зобов'язання, яке не відображається на рахунках обліку та в балансі» [2].

Ольга Разборська та Віталіна Мудрик у своїй праці висвітлює наступне: «Причиною виникнення значної кредиторської заборгованості часто стає недосконалість розрахунків з постачальниками та підрядниками, недбалість партнерів до виконання умов, шахрайство та зловживання» [30].

Також автори підкреслюють: «Порядок і форми розрахунків з постачальниками визначаються господарськими договорами, внаслідок виконання яких у підприємства виникають поточні зобов'язання – кредиторська заборгованість» [30].

В той же час Миненко Л.С. пише про договори із ПіП: «У разі невиконання укладених договорів можуть застосовуватися штрафні санкції, що теж повинно знайти відображення у бухгалтерському обліку» [29].

Перетятко Ю. М. висвітлює: «У господарській діяльності підприємств виникають обставини, які впливають на своєчасне виконання зобов'язань або взагалі припиняють їх здійснення» [40].

Автор наголошує, що: «Господарський договір або договір купівлі-продажу є найбільш поширеною і важливою підставою виникнення зобов'язання, основною формою реалізації товарно-грошових відносин у ринковій економіці» [40].

На думку Одношевої О.О. економічна сутність розрахунків з ПіП: «Полягає в управлінні фінансовими взаємовідносинами підприємства з іншими суб'єктами ринку, що забезпечують постачання товарів, матеріалів, послуг або виконують роботи» [38].

Також авторка стверджує: «Ці розрахунки відображають рух коштів та зобов'язань підприємства, що виникають у процесі його господарської діяльності» [38].

Відповідно до закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» розкриття сутності взаєморозрахунків з ПіП це: «Розрахунки з постачальниками та підрядниками є важливим елементом фінансового менеджменту, що дозволяє підприємству забезпечити стійке функціонування та досягати своїх стратегічних і операційних цілей» [19].

Враховуючи, представлений вище розгалужений масив думок авторів різного професійного профілю, доцільно підкреслити та виокремити власне тлумачення поняттю «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» - це багаторівневий процес взаємодії контрагентів між собою, від моменту укладення договору, до стану повного погашення заборгованості.

Для більш згрупованого та цілісного відображення категорії розрахунків з ПіП, пропонуємо сформовану схему елементів її економічної сутності (рис. 1.1).

Рис. 1.1. Сформована схема елементів формування економічної сутності розрахунків з ПіП

На думку Дем'янової І. В., що сутності досліджуваного поняття: «Загалом, постачальником вважається будь-яка юридична особа – організація, підприємство, установа або фізична особа, що поставляють товари або послуги замовникам» [18].

В той же час Фесенко В.В. наголошує: «Під час здійснення розрахунків із постачальниками та підрядниками у бухгалтерському обліку може виникати як дебіторська заборгованість у разі здійснення передоплати» [2]. Також має місце і інша сторона: «Може виникати і кредиторська заборгованість за умови здійснення такої оплати після поставки товару чи надання послуги» [2].

Оцінюючи ствердження Булкот Г.В. та Івановою Л.С.: «Постачальник здійснює підприємницьку діяльність відповідно до умов укладеного договору поставки, який є одним з видів договору купівлі-продажу» [6].

Поряд з цим, Височан О. стверджує: «Виконання своєчасної перевірки розрахунків із постачальниками та підрядниками, попередження прострочення кредиторської заборгованості повинні бути основою в організації їх обліку» [10].

На цьому етапі пропонуємо узагальнити думки і твердження багатьох авторів, які були взяті до уваги. Так, розрахунки з ПіП відображають систему господарської та фінансової діяльності, яка формується за рахунок укладених відносин між двома господарюючими суб'єктами, в результаті чого здійснюється процес відвантаження готової продукції, певного виду сировини, тари, упаковки та ін. А також налагоджується процес безпосереднього надання послуг. В результаті відносин між партнерами формується таке поняття, як облік розрахунків з ПіП.

Також сутність поняття розрахунків з ПіП слід розглядати, як процес здійснення фінансових та господарських операцій між двома чи більше партнерами, які водночас є представниками різних господарюючих суб'єктів. В результаті таких відносин налагоджується процес поставок продукції, товарів чи надання різного виду послуг за яким слідує процес оплати за товари чи послуги, в тому числі авансові платежі, а також повне чи часткове погашення кредиторської заборгованості у разі її виникнення.

1.2. Теоретико-облікові засади розрахунків з постачальниками та підрядниками

Щодо розкриття теоретико-облікових засад розрахунків з ПіП у сучасній літературі, а також інтернет-виданнях існує дуже багато інформації,

оскільки велика кількість авторів приділяють доволі велику увагу такому важливому для здорового ведення бізнесу акценту.

Відповідно до НП(с)БО 11 «Зобов'язання» теорія виглядає так: «Для обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками за одержані товарно-матеріальні цінності, виконанні роботи та надані послуги використовується рахунок 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» підприємства» [32].

Також зміст НП(с)БО № 11 розкриває наступне твердження: «Оцінка зобов'язання зможе бути достовірно визначена; існуватиме ймовірність зменшення економічних вигід у майбутньому внаслідок погашення зобов'язання» [32].

Пропонуємо оцінити теоретичні аспекти обліку розрахунків з ПіП через розкриття категорій і видів зобов'язань, які виникають внаслідок взаєморозрахунків (рис. 1.2).

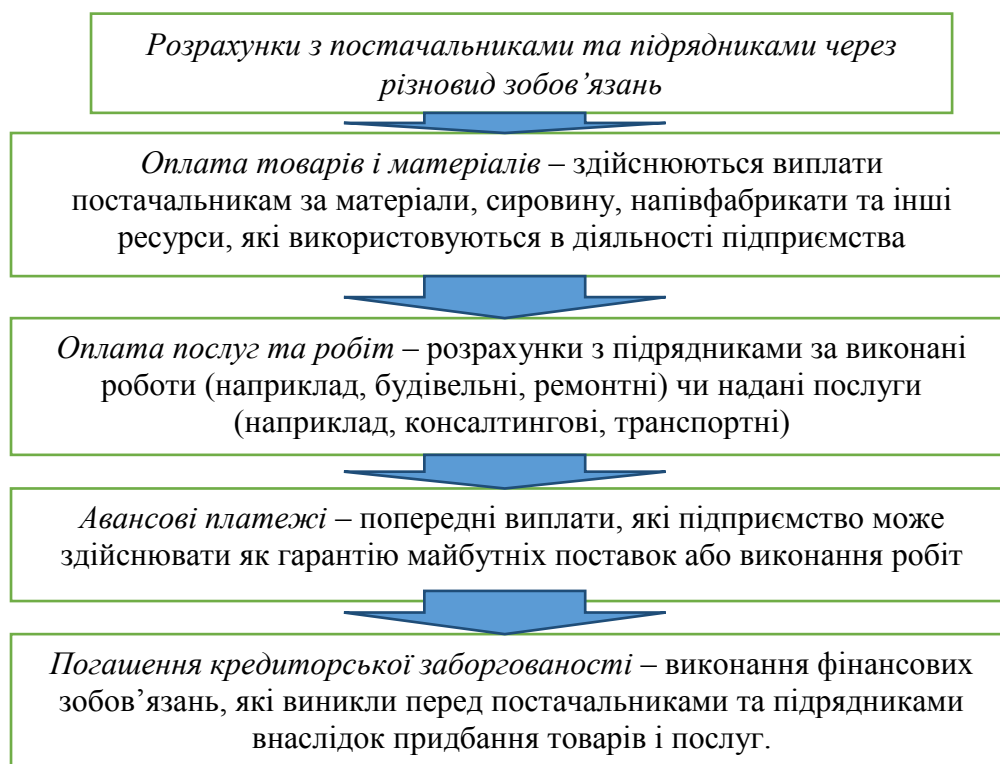

Рис. 1.2. Сформована структура видів зобов'язань, які виникають внаслідок взаємодії з ПіП

Зважаючи на погляди Подмешальської Ю. В. та Корнієнко, Д. В., слід підкреслити: «Теоретичні засади обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками ґрунтуються на принципах і методах бухгалтерського обліку, що забезпечують правильне відображення та контроль за зобов'язаннями підприємства» [32].

Авторки також наголошують, що: «Основою цих засад є об'єктивний облік руху коштів та взаєморозрахунків, який сприяє прозорості фінансової звітності і підвищенню ефективності управління» [32].

Лук'яненко А. С. у своїй праці висвітлює облік розрахунків з ПіП так: «Зобов'язання перед постачальниками та підрядниками відображаються у звітності в момент отримання товарів чи послуг, а не при фактичній оплаті» [25].

В той же час Коваленко К. Р. також підкреслює наступне: «Всі зобов'язання перед постачальниками та підрядниками повинні бути повністю відображені в обліку, щоб забезпечити коректну звітність» [21].

Погоджується з авторами та представляє власну думку Кулинич Мирослава, яка говорить: «Оцінка зобов'язань має бути здійснена з урахуванням можливих ризиків, що допомагає підприємству уникнути надмірних витрат і втрат» [24].

Годунова Г.О. відображає теоретичний базис розрахунків з ПіП так: «Інформація про розрахунки має бути правдивою, об'єктивною і відповідати реальним обставинам, що забезпечує прозорість для користувачів фінансової звітності» [15].

На базі представлених вище тверджень провідних науковців та спеціалістів з обліку та економіки, пропонуємо узагальнити теоретичний базис облікового забезпечення розрахунків з ПіП в контексті схематичного зображення (рис. 1.3).

Результати представлені на рисунку 1.3. відображають, свого роду алгоритм дій окремо взятого підприємства протягом формування своєї облікової політики загалом, а також в розрізі здійснення обліку та

подальшого проведення контрольних процедур за здійсненими розрахунками з ПіП. Слід відмітити, що теоретичний масив в даній тематиці розкривається через покрокові підходи до розрахунків. Зокрема формування процедури зобов'язання фірми, варіант, коли здійснений авансовий платіж, а також перевірка рівня дебіторської заборгованості господарства.

Рис. 1.3. Сформований теоретичний базис процесу ведення обліку та здійснення контролю за розрахунками з ПіП

Загалом, якщо оцінювати теоретичні підходи до оцінки рівня та складу сукупної кредиторської заборгованості, рівень якої безпосередньо впливає на спроможність окремо взятої фірми сплатити за своїми рахунками перед ПіП. В даному контексті слід відмітити, що облік КЗ виражає концептуальний базис, щодо відображення масиву зобов'язань господарства, за для того, щоб інформація, представлена у звітних документах була правдивою і прозорою. В даному контексті доцільно розподіляти сукупну КЗ

фірми відповідно до традиційного підходу. Зокрема це розподіл КЗ на поточну і довготривалу, на операційну (поточну) та фінансову (в більшості випадків вона довготривала), на фактичну заборгованість (за отримані товари чи послуги) на базі первинних документів та юридичну – сформовану на базі договорів.

1.3. Аналіз процесу здійснення взаєморозрахунків з постачальниками і підрядниками в розрізі теоретичного аспекту

Підходячи ґрунтовно до аналізу розрахунків з ПіП в розрізі теоретичного забезпечення, слід підкреслити, що він включає певний набір методичного інструментарію, а також ряду принципів та підходів для оцінки економічної ефективності здійснення взаєморозрахунків та подальшого управління зобов'язаннями, які виникають безпосередньо перед ПіП. Головною ціллю проведення аналізу є виявлення фактичного рівня заборгованості перед ПіП, визначення потенційно недоброчесних ПіП, оптимізація грошових потоків, що, в свою чергу, дозволить проводити якісні управлінські дії та приймати подальші стратегічні рішення. Теоретичний алгоритм здійснення аналізу розрахунків з ПіП представлений на рисунку 1.4.

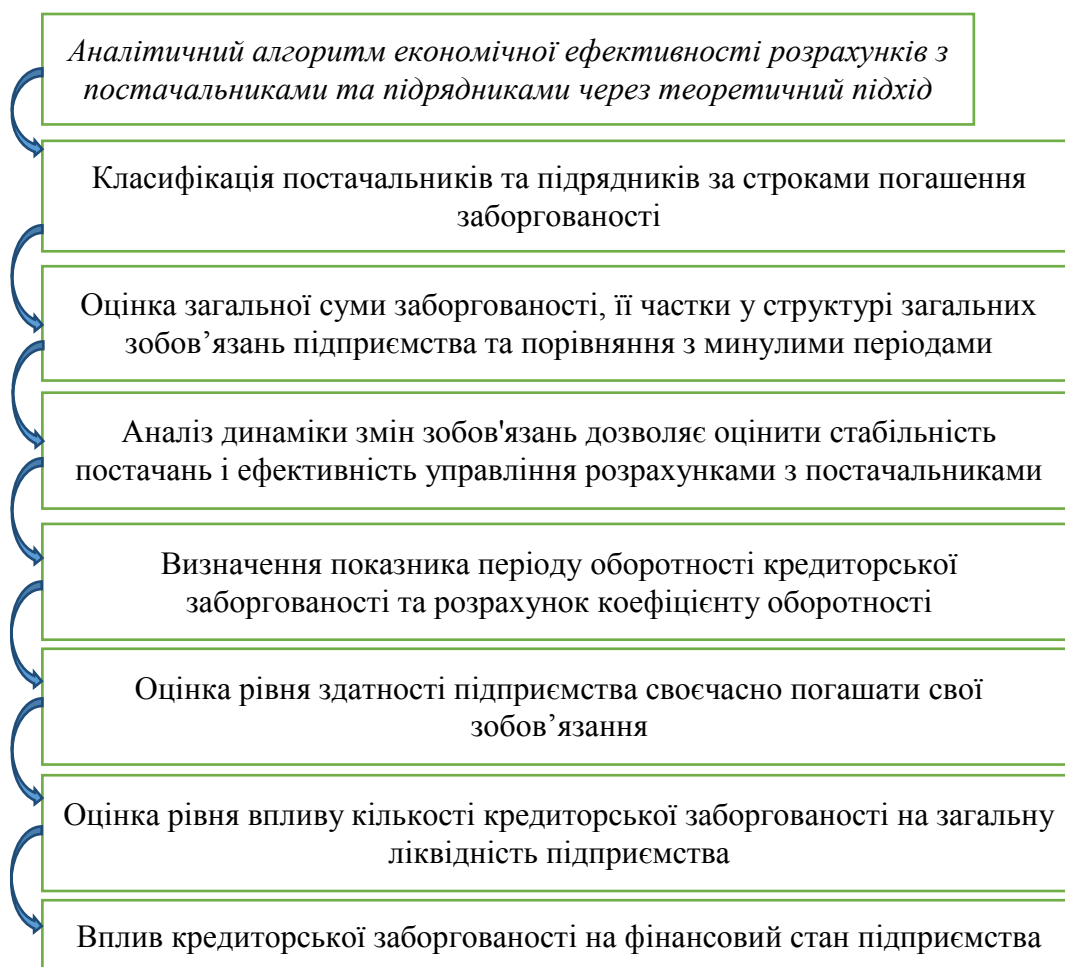

Рис. 1.4. Аналіз рівня розрахунків з ПіП в розрізі теоретичного підходу

Спираючись на дані сформованого алгоритму, слід зробити висновок, що він носить в собі доволі широкий масив інформації, який слід опрацювати, оскільки, якщо не запровадити систему періодичного здійснення аналізу розрахунків з ПіП, господарюючий суб'єкт може стикнутись з рядом ризиків. Для більш детального розкриття рівня ризиків несплати за рахунками чи несвоєчасного надходження продукції та отримання послуг, вважаємо за доцільне розглянути думки різних авторів.

Так, Фомина Т. В. у своїй праці розкриває сутність поняття ризику прострочення зобов'язань: «Прострочення платежів може призводити до штрафів і негативно впливати на відносини з постачальниками. Аналіз ризиків дозволяє виявити можливість виникнення таких ситуацій» [50].

В той же час, Стрижак А.І. розкриває сутність поняття ризик залежності від ПіП таким чином: «Якщо підприємство має великий обсяг

заборгованості перед певними постачальниками, це може свідчити про залежність від них. Аналіз ризиків дозволяє виявити такий вплив і запобігти можливим труднощам» [48].

Інший погляд на кредитний ризик висвітлює Пиршін М. І. у своїй роботі: «Оцінка кредитоспроможності підприємства, щоб зрозуміти, наскільки воно надійне для інших контрагентів, а також наскільки ризиковано продовжувати співпрацю з ним на кредитних умовах» [42].

Зважаючи на думки зазначених вище авторів, слід підкреслити, що тема ризиків в процесі взаємодії з ПіП доволі актуальна, оскільки вони мають прямий вплив на рівень ефективності роботи господарства та його платоспроможності в цілому.

З огляду на актуальність теми ризиків несплати за своїми рахунками чи не доброчесності ПіП, пропонуємо власний сформований теоретичний механізм здійснення аналізу розрахунків з ПіП, як елемент страхівки від неочікуваних ризиків та непередбачуваних затрат (рис. 1.5).

Рис. 1.5. Сформований теоретичний механізм здійснення аналізу розрахунків з ПіП

Слід зазначити, що сформований теоретичний механізм здійснення аналізу рівня якості партнерської взаємодії з ПіП спрямований на комплексну діагностику ефективності управління зобов'язаннями. Розроблений механізм дає можливість своєчасно виявити ризики, з метою їх подальшої мінімізації, а також суцільного оздоровлення фінансового стану господарюючого суб'єкта. Також сформований механізм, за умови його впровадження у виробничу діяльність, покликаний допомогти у прийнятті рішень, стосовно необхідності оптимізації розрахунків з ПіП, виявити додаткові джерела фінансування для погашення кредиторської заборгованості, а також формування суцільної платіжної політики господарства. Зазначимо, що платіжна політика господарюючого суб'єкта виступає ключовим аспектом фінансової діяльності та дозволяє визначити оптимальну кількість замовлень, рівень ціни замовлень, терміни оплати, а також обсяги авансових платежів. В результаті господарюючий суб'єкт отримає оптимальну систему розрахунків з ПіП.

Висновки до першого розділу

Підходячи ґрунтовно до оцінки сутності та економічного змісту розрахунків з ПіП, слід підкреслити, що це поняття включає в себе багато різних факторів та елементів. Дослідженням розкриття питання змісту розрахунків з ПіП займається велика кількість вчених, науковців та економістів.

Враховуючи, розгалужений масив думок авторів різного професійного профілю, доцільно підкреслити та виокремити власне тлумачення поняттю «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» - це багаторівневий процес взаємодії контрагентів між собою, від моменту укладення договору, до стану повного погашення заборгованості.

В роботі запропоновано узагальнити думки і твердження багатьох авторів, які були взяті до уваги. Так, розрахунки з ПіП відображають систему господарської та фінансової діяльності, яка формується за рахунок укладених відносин між двома господарюючими суб'єктами, в результаті чого здійснюється процес відвантаження готової продукції, певного виду сировини, тари, упаковки та ін. А також налагоджується процес безпосереднього надання послуг. В результаті відносин між партнерами формується таке поняття, як облік розрахунків з ПіП.

Також сутність поняття розрахунків з ПіП слід розглядати, як процес здійснення фінансових та господарських операцій між двома чи більше партнерами, які водночас є представниками різних господарюючих суб'єктів. В результаті таких відносин налагоджується процес поставок продукції, товарів чи надання різного виду послуг за яким слідує процес оплати за товари чи послуги, в тому числі авансові платежі, а також повне чи часткове погашення кредиторської заборгованості у разі її виникнення.

Загалом, якщо оцінювати теоретичні підходи до оцінки рівня та складу сукупної кредиторської заборгованості, рівень якої безпосередньо впливає на спроможність окремо взятої фірми сплатити за своїми рахунками перед ПіП. В даному контексті слід відмітити, що облік КЗ виражає концептуальний базис, щодо відображення масиву зобов'язань господарства, за для того, щоб інформація, представлена у звітних документах була правдивою і прозорою. В даному контексті доцільно розподіляти сукупну КЗ фірми відповідно до традиційного підходу. Зокрема це розподіл КЗ на поточну і довготривалу, на операційну (поточну) та фінансову (в більшості випадків вона довготривала), на фактичну заборгованість (за отримані товари чи послуги) на базі первинних документів та юридичну – сформовану на базі договорів.

Підходячи ґрунтовно до аналізу розрахунків з ПіП в розрізі теоретичного забезпечення, слід підкреслити, що він включає певний набір методичного інструментарію, а також ряду принципів та підходів для оцінки

економічної ефективності здійснення взаєморозрахунків та подальшого управління зобов'язаннями, які виникають безпосередньо перед ПіП. Головною ціллю проведення аналізу є виявлення фактичного рівня заборгованості перед ПіП, визначення потенційно недоброчесних ПіП, оптимізація грошових потоків, що, в свою чергу, дозволить проводити якісні управлінські дії та приймати подальші стратегічні рішення.

В роботі розроблений механізм дає можливість своєчасно виявити ризики, з метою їх подальшої мінімізації, а також суцільного оздоровлення фінансового стану господарюючого суб'єкта. Також сформований механізм, за умови його впровадження у виробничу діяльність, покликаний допомогти у прийнятті рішень, стосовно необхідності оптимізації розрахунків з ПіП, виявити додаткові джерела фінансування для погашення кредиторської заборгованості, а також формування суцільної платіжної політики господарства.

РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ПІДПРИЄМСТВА З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ І ПІДРЯДНИКАМИ

2.1. Оцінка результатів фінансово-господарської діяльності досліджуваного господарства

Грунтовні дослідження, а також прикладний аналіз здійснювався на базі приватного вітчизняного підприємства Фізична особа підприємець Самарець Анатолій Васильович. Дане господарство зареєстроване в селі Холодіївка, П'ятихатського району Дніпропетровської області. Підприємство було зареєстроване 3 березня 2003 року, а безпосередньо внесене в Єдиний державний реєстр 3 березня 2006 року. Господарство зареєстроване на спрощеній системі оподаткування, та перебуває на другій групі платників єдиного податку. Основним видом господарської діяльності ФОП Самарець А.В. відповідно до КВЕД є 01.11. «Вирощування зернових та олійних культур». Для цього господарство має 280га землі під паями, на яких вирощує і в подальшому реалізує пшеницю, соняшник, кукурудза, просо та горох. Більш ілюстративна інформація представлена на рисунку 2.1.

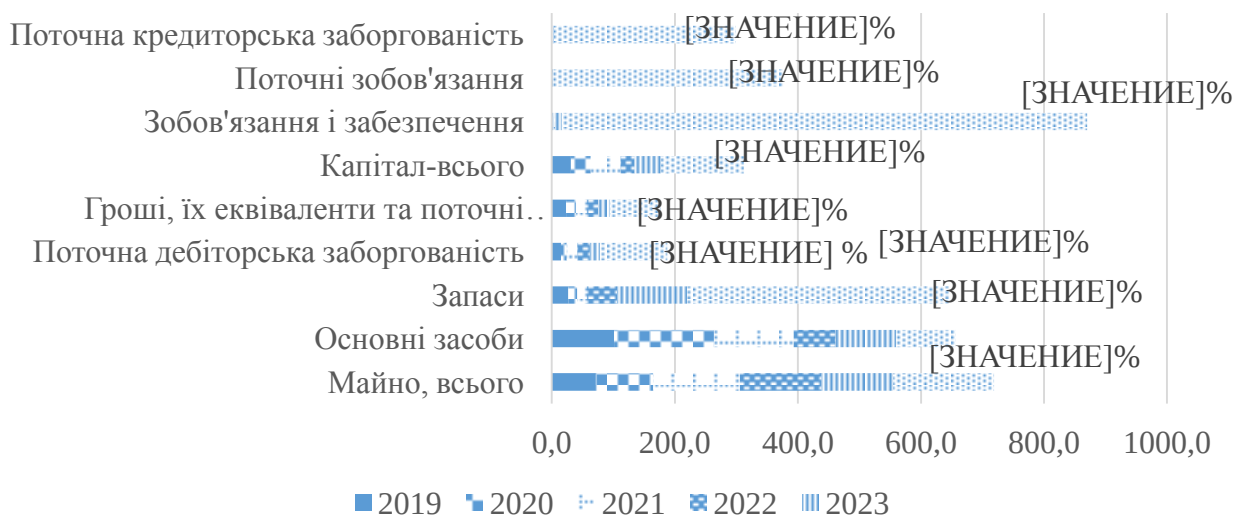

Рис. 2.1. Структура майна та капіталу господарюючого суб'єкта за 2019-2023 р.р.

Результати, представлені на рисунку 2.1. свідчать про наступне, зокрема господарство має декілька одиниць власної сільськогосподарської техніки (комбайн, 2 трактори), а також фура для реалізації вирощеної продукції. Все, чого не вистачає орендує в сусідніх господарствах. Господарство має свій власний склад у вигляді зерносховища. Оцінка зміни важливих для підприємства в динаміці за 2019-2023 роки свідчить, що стрімко зріс рівень зобов'язань більш як у 7,5 разів, поточної кредиторської заборгованості на 195%, а також поточних зобов'язань на 273%. Дана тенденція має місце через купівлю нового комбайна John Deere, який замінив ряд одиниць застарілої техніки, тому і спостерігається скорочення обсягів основних засобів на 3,06%. В цілому після оновлення автопарку, у тому числі, і сільськогосподарської техніки майно господарства зросло 63,59%. Слід відмітити, що господарство побудувало склад-зерносховище, за рахунок чого тепер можна більш тривало зберігати посадковий матеріал, засоби захисту, а також готову продукцію, тому слід відмітити зростання обсягів запасів на 326,12%. Динаміка в зміні структури основних засобів представлена на рисунку 2.2.

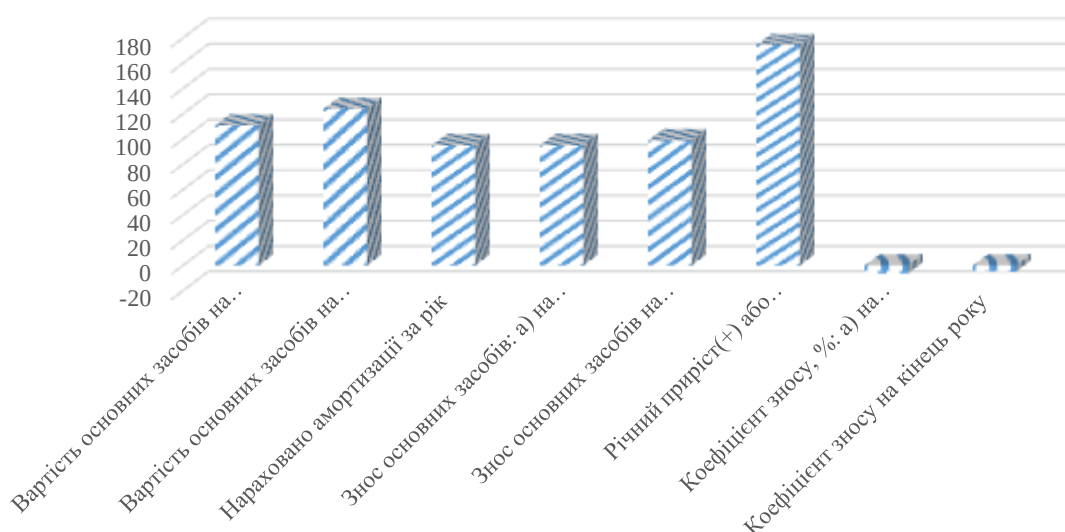

Рис. 2.2. Динаміка зміни структури основних засобів фірми

Наступним кроком щодо визначення фінансово-економічної діяльності досліджуваного господарюючого суб'єкта є оцінка показників його

прибутковості, зокрема рівень чистого прибутку фірми у 2023 році в порівнянні із 2019 роком (рис. 2.3).

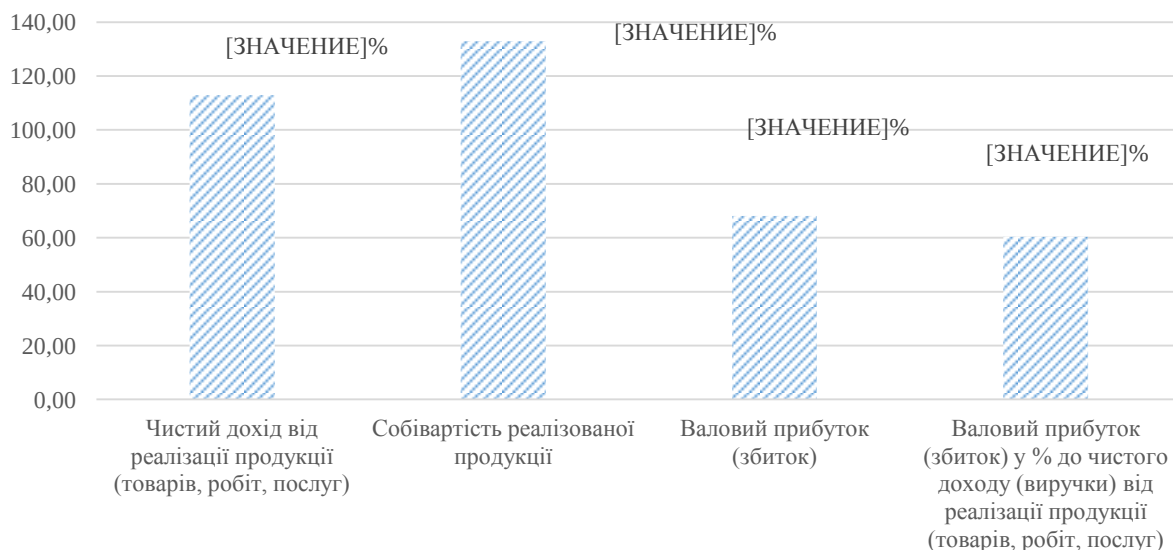

Рис. 2.3. Динаміка базових показників економічної ефективності діяльності підприємства у 2023 році в порівнянні із 2019 роком

Оцінка результатів фінансового аналізу прибутковості господарства в динаміці у 2023 році в порівнянні із 2019 роком свідчить про зростання кількості чистого прибутку від реалізації готової продукції на 12,86%. Поряд з цим, слід зазначити, що має місце зростання собівартості продукції на 33%, за рахунок чого знизився валовий прибуток на 32%, а також відношення валового прибутку у % до чистого доходу на 39%. Дана тенденція склалась через стрімке здорожчання вартості посадкового матеріалу, а також засобів захисту рослин. Відмітимо, що негативний вплив, перш за все має важка ситуація в країні, яка вплинула на ріст курсу долара по відношенню до гривні. Проте, попри все негативні явища, господарство залишається прибутковим суб'єктом господарювання.

Для більш детальної оцінки на скільки господарство в змозі покрити свої зобов'язання та залишатись при цьому прибутковою одиницею, дозволить оцінити наступний крок в аналізі, а саме оцінка фінансової стійкості ФОП Самарець Олександр Анатолійович (рис. 2.4).

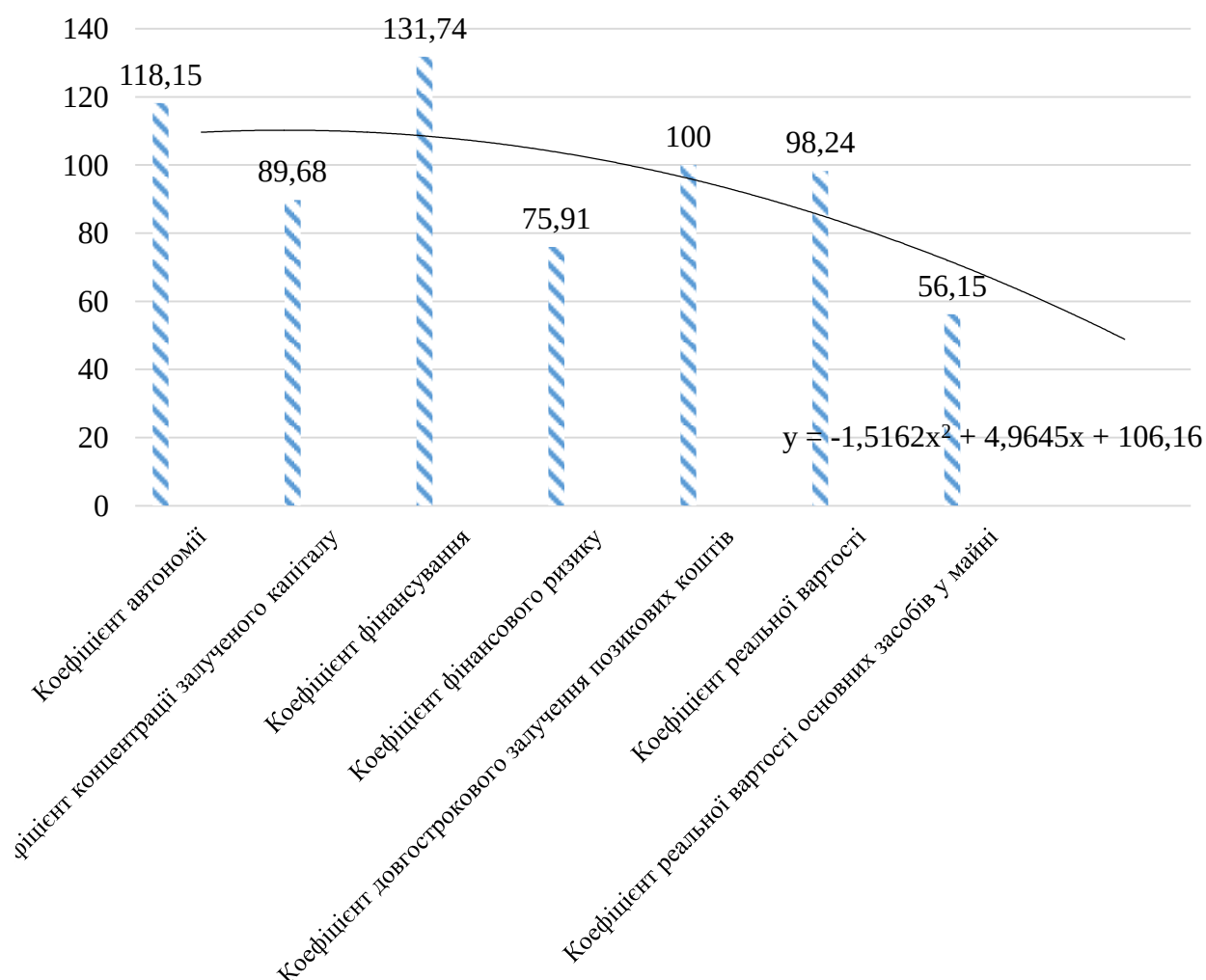

Рис. 2.4. Фінансова стійкість господарства у 2023 році в порівнянні із 2019 роком

Результативність аналізу фінансової стійкості у досліджуваному господарстві відображає наступні показники. Зокрема, зріс коефіцієнт автономії на 18,15% за рахунок зниження коефіцієнту концентрації залученого капіталу на 10,32%. Також відмітимо зниження рівня коефіцієнту показника фінансового ризику на 24,1%. Слід також підкреслити, що рівень коефіцієнту довгострокового залучення позикових коштів залишився без змін, який відображає факт того, що фірма намагається дотримуватись своєї кредитної політики та не брати більше кредитів, ніж зможе без проблем їх погасити в наступних звітних періодах.

Заключним елементом аналізу досліджуваної фірми є оцінка рівня ділової активності в розрізі базових показників діяльності господарства (рис. 2.5).

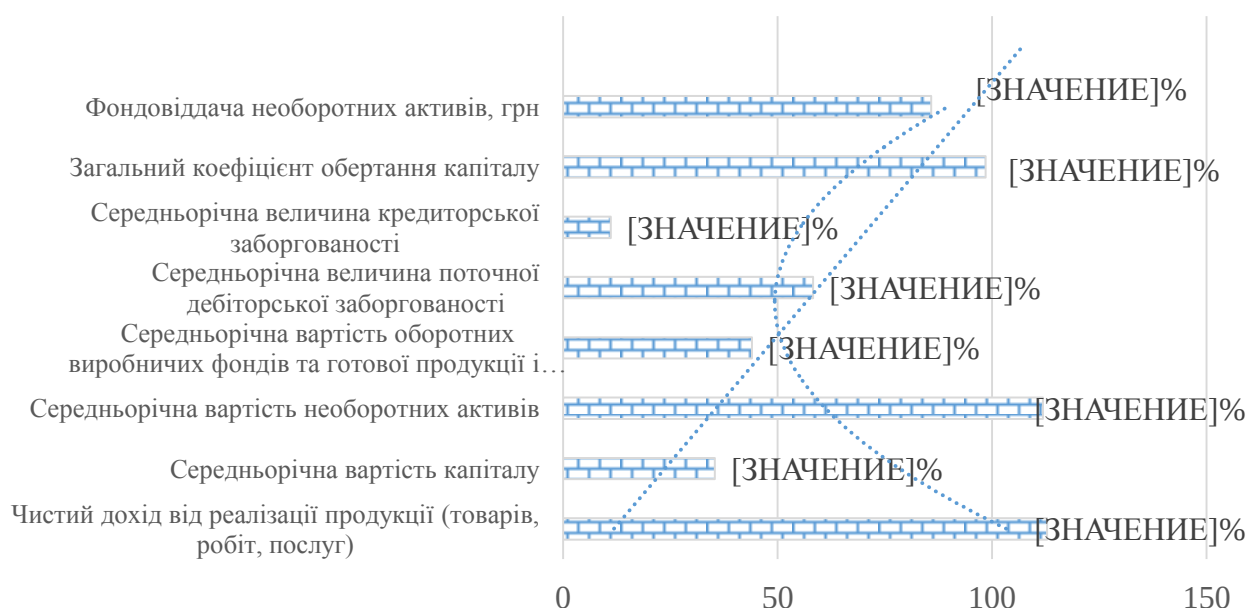

Рис. 2.5. Відношення рівня ділової активності ФОП Самарець Олександр Анатолійович у 2023 році в порівнянні із 2019 роком

Підсумовуючи результати проведеного в цьому підрозділі дослідження і зокрема оцінка рівня ділової активності, слід відмітити, що господарство являє собою доволі успішний господарюючий об'єкт. Доречно підкреслити, що станом на 2023 рік зріс рівень чистого доходу від реалізації на 12,86%, а також середньорічна вартість необоротних активів на 11,88%. Зростання перерахованих вище показників свідчить, що навіть попри вкладення коштів у нову сільськогосподарську техніку, господарство не втратило рівень кінцевого прибутку. Поряд з цим відмітимо скорочення вартості оборотних активів на 56% і, зокрема, рівня поточної дебіторської заборгованості на 42%. Даний факт свідчить про те, що господарство намагається менше зберігати виробничих запасів та готової продукції у своєму зерносховищі, а намагається швидше все реалізувати, при чому за договорами швидкої оплати за відвантажену продукцію. Загалом вибір саме такої політики є дуже правильним у такі складні часи.

2.2. Особливості організації роботи бухгалтерського відділу та підприємства загалом

Приватне підприємство Фізична особа підприємець відноситься до категорії класичного сільськогосподарського. Спеціалізується на вирощуванні та реалізації зернових та олійних культур, таких як пшениця, соняшник, кукурудза, просо та горох. Господарство відноситься до класу мікропідприємств і знаходиться на спрощеній системі оподаткування. Проте, не зважаючи, що господарство зареєстроване, як мале, воно налічує достатній штат працівників, які в повному обсязі в змозі забезпечити безперебійний виробничий процес у господарстві. Керівником господарства є безпосередньо Самарець Анатолій Васильович, окрім нього на підприємстві працюють ще 5 найнятих співробітників. Зокрема Головний бухгалтер Очеретина Олена Вікторівна, а також працівники виробничого відділу - водій, комбайнер, 2 тракториста. Більш детальна інформація представлена рисунку 2.6

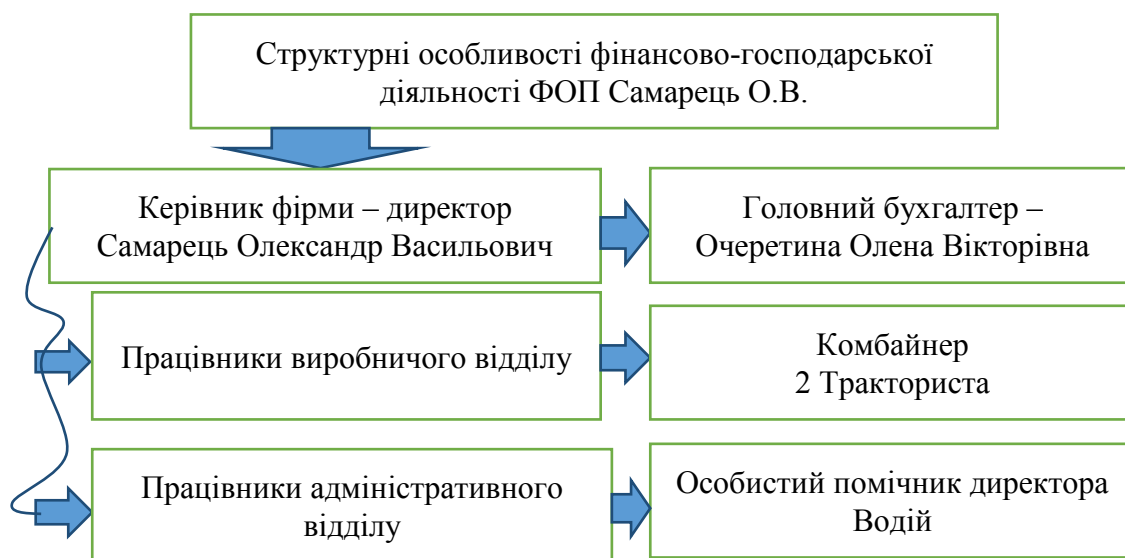

Рис. 2.6. Структурні особливості фінансово-господарського устрою ФОП Самарець О.В.

Оцінюючи структуру досліджуваного господарства, не можна не підкреслити, що попри доволі скромні розміри, підприємство має всі

необхідні структурні підрозділи, які повною мірою закривають всю сукупність виробничого процесу.

На сьогодні існують декілька форм реалізації продукції:

1 форма – реалізація продукції здійснюється виключно між платниками ПДВ за заздалегідь укладеними договорами;

2 форма – розрахунок здійснюється виключно готівкою, як платниками ПДВ, так і неплатниками ПДВ;

3 форма – реалізація продукції здійснюється за заздалегідь укладеними договорами, але неплатниками ПДВ, а оплата здійснюється на розрахунковий рахунок в безготівковій формі.

Господарство ФОМ Самарець Олександр Васильович відноситься до 2 групи платників єдиного податку спрощеної системи оподаткування і не являється платником ПДВ, в більшості своїй фірма здійснює розрахунки за 3 формою, тобто в безготівковій формі на розрахунковий рахунок. Більшість своєї продукції, господарство реалізує постійним покупцям, таким як ТМ Королівський Смак, представництво якого розташоване у смт Власівка Кіровоградська область, також це П'ятихатський елеватор, Божедарівський елеватор. Частина готової продукції іде на погашення заборгованості за користування землею під паями – 2 тони зернових + 200 кг олійних культур.

Основними постачальниками – посадкового матеріалу та засобів для захисту рослин є: ТОВ «Дощ» - найбільший постачальник, у якого купують посадковий матеріал, також це Ерастовська дослідна станція. Основний масив запасних частин купують у компанії Агротек і Техноторг.

Загалом господарство повною мірою налагодило свої відносини, як в середині компаній між співробітниками фірми, так і з зовнішніми контрагентами, що значною мірою впливає на злагоджений виробничий процес, що сприяє отриманню достатнього рівня прибутку.

2.3. Практичний стан обліку та контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками господарства

Підходячи ґрунтовно до оцінки практичного стану організації обліку розрахунків з ПіП фірми, слід сказати, що він має чітку систему документального оформлення, синтетичного та аналітичного обліку. Тобто фірма має налагоджений документообіг, який включає процес укладання договорів з ПіП у письмовій формі. Кожен укладений договір має свою структуру реквізитів, зокрема умови та способи доставки, строки поставок чи виконання замовлених послуг, а також вказують форми розрахунків, чи грошова чи бартерна. Слід підкреслити, що бартерний спосіб оплати за договорами здійснюються виключно при розрахунках із пайовиками фірми, всі інші розрахунки здійснюються у грошовій формі. Також договори підприємства налічують у собі інформацію про штрафні санкції в разі затримки поставок чи неповноти платежів.

Підходячи більш детально до оцінки саме первинного документального оформлення розрахункових операцій з ПіП, слід відмітити, що господарство використовує:

- Накладні, як елемент підтвердження факту отримання сировини та матеріалів;
- Акти виконання робіт, як елемент підтвердження факту виконання замовлених послуг;
- Рахунки-фактури, як елемент відображення в обліку вартості отриманої продукції чи отриманих послуг.

Синтетичний облік розрахунків з ПіП фірми здійснюється на рахунки 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками». Зокрема, 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками та підрядниками». Даний рахунок є балансовим, пасивним. По кредиту рахунка відображається відображення заборгованості перед ПіП, по дебету – здійснення розрахунків

з ПіП фірми. Аналітичний облік розрахунків з ПіП господарства ведеться в розрізі контрагентів. Більш узагальнена та структурована схема організації облікового процесу розрахунків з постачальниками та підрядниками в господарстві представлена на рисунку 2.7.

Рис. 2.7. Структурована схема організації та ведення обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками

Результати представлені на рисунку 2.7. свідчать про доволі налагоджений процес ведення обліку розрахунків з ПіП від моменту укладання договорів з контрагентами до моменту відображення розрахунків з ними у підсумковому журналі та відомості взаєморозрахунків.

Також відзначимо, що в господарстві належним чином налагоджена система контролю за розрахунками з ПiП та їх звiрка. Початковим етапом є складання актів звiрки – здійснюється взаємозвiрка розрахункових операцій з контрагентами, такі акти складаються щокварталу. Іноді в господарстві може бути здійснена оперативна звiрка, якщо є для цього потреба.

Наступним етапом контролю розрахунків з ПiП є здійснення контролю виконання умов, зазначених в договорах. Дана процедура необхідна для перевірки строків та обсягів поставок, а також фіксації прострочок із подальшим виставленням штрафних санкцій чи претензійних документів.

Подальшим етапом контролю за діяльністю із ПiП є аналіз заборгованості, через її розподіл та поточну і довгострокову. Проводиться аналіз простроченої заборгованості та причин її виникнення із наступним складанням звітів для керівника про стан розрахунків з ПiП.

На базі налагодженої системи контролю за розрахунками з ПiП, в господарстві присутні елементи внутрішнього аудиту. Суть його полягає у періодичній перевірці супроводжувальної документації (договорів, первинних документів та журналів реєстрації операцій). На базі цього здійснюється аудит документів через визначення рівня їх достовірності, виявлення можливо існуючих помилок в розрахунках, а також запровадження заходів, щодо їх усунення та не повторення в майбутньому.

Загалом слід відмітити, що облік розрахунків з ПiП у досліджуваному господарстві здійснюється повним чином із додержанням вимог чинного законодавчого масиву. Поряд з цим, слід відмітити, що у ФОП Самарець О.В. не достатньо налагоджена система аналітичного обліку розрахунків з ПiП, що може впливати на випадки прострочок в оплаті чи несвоєчасних поставок. Також відмітимо недостатній рівень аналізу та автоматизації загального виробничого процесу. Вважаємо, що розробка рекомендаційних заходів в даному контексті дозволить оптимізувати, як загальний виробничий процес, так і окремо процес розрахунків з ПiП господарства.

2.4. Оптимізаційний інструментарій розрахунків з постачальниками та підрядниками господарства

Результати дослідження, представлені в попередніх розділах свідчать, про необхідність розробки рекомендаційних заходів, які б дозволили оптимізувати рівень кредиторської заборгованості в господарстві і зокрема в розрахунках з ПіП. Вважаємо, що невід'ємною складовою ефективної роботи з контрагентами є детально налагоджений аналітичний облік. Зазначимо, що господарство виступає покупцем посівного матеріалу, засобів захисту рослин, а також поточних запасних частин, палива та іншої продукції у вже затверджених постачальників. Тому пропонуємо для досліджуваного господарства сформовану деталізаційну структуру ведення аналітичного обліку розрахунків з ПіП (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Сформована деталізована форма ведення аналітичного обліку
розрахунків з основними постачальниками господарства

<i>Деталізований аналітичний облік розрахунків з постачальниками підприємства</i>		
Рахунок «Розрахунки вітчизняними постачальниками»	631.1	Розрахунки за посівний матеріал та засоби захисту рослин із <i>ТОВ «Доц»</i>
	631.2	Розрахунки за посівний матеріал та засоби захисту рослин із <i>Ерастівською дослідною станцією</i>
	631.3	Розрахунки за запасні частини із компанією <i>«Агротек»</i>
	631.4	Розрахунки за сільськогосподарську техніку із компанією <i>«Агротек»</i> , яка виступає офіційним дилером з продажу та обслуговування сільськогосподарської техніки <i>John Deere</i>
	631.5	Розрахунки за запасні частини із групою компаній <i>Техноторг</i> , зокрема <i>ТОВ «Техноторг»</i>

Вважаємо, що представлена деталізована форма, щодо ведення аналітичного обліку розрахунків з основними постачальниками посівного матеріалу, засобів захисту рослин, сільськогосподарської техніки, а також її обслуговування та окремо ряду запасних частин в господарство, дозволить більш детально контролювати обсяги і терміни розрахунків. Поряд з цим, можемо стверджувати, що така деталізація аналітичного обліку дозволить своєчасно виявляти факти прострочок платежів та усувати їх.

Підкреслимо, що ефективна система ведення господарської діяльності та зокрема фінансового і податкового обліку в господарстві потребує внесення ряду рекомендаційних аспектів, які б дозволили підвищити рівень ефективності роботи фірми в цілому. З огляду на це, пропонуємо розроблений рекомендаційний пакет оптимізації розрахунків з ПіП в господарстві (рис. 2.8).

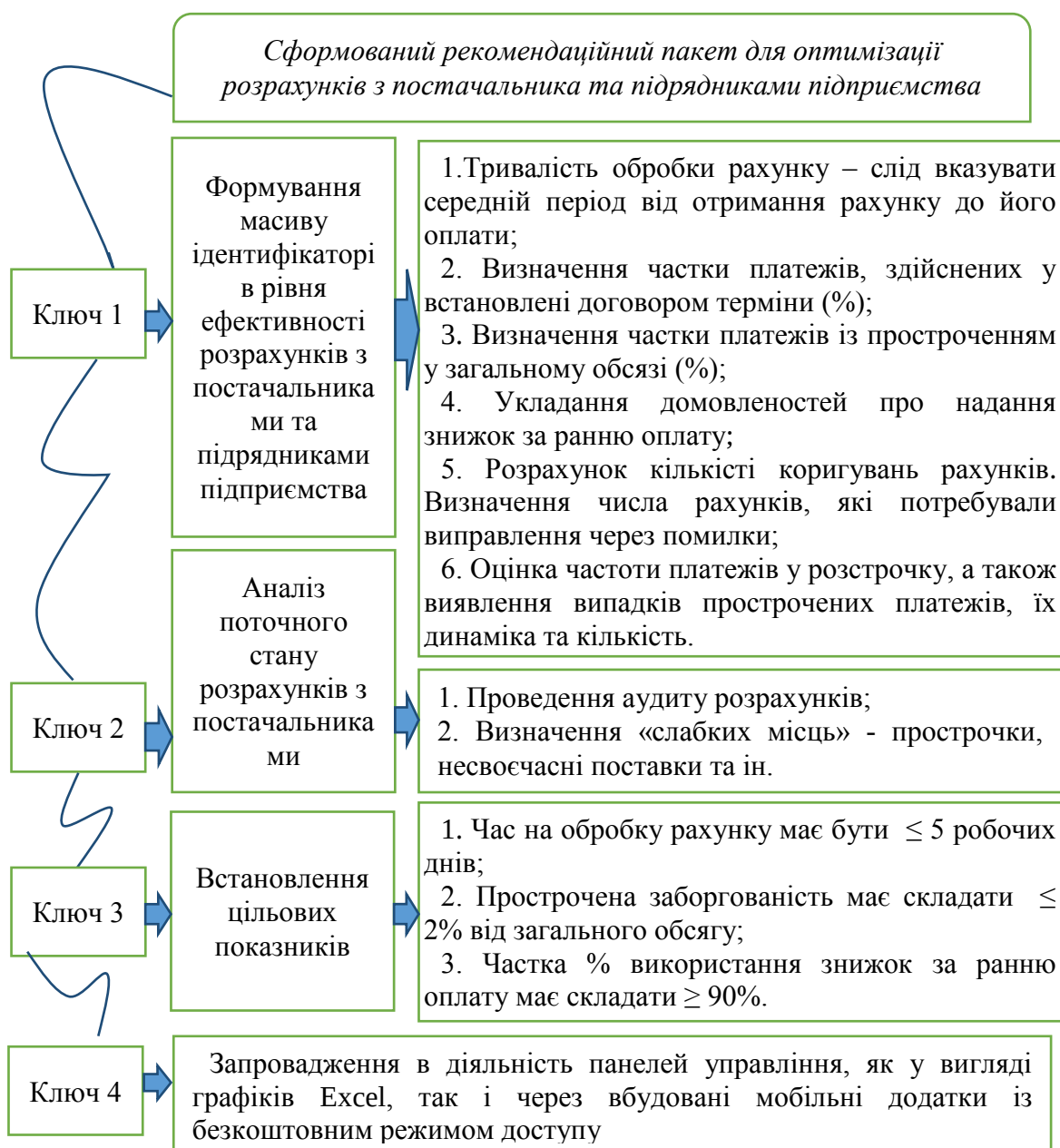

Рис. 2.8. Сформований рекомендаційний пакет для оптимізації розрахунків з ПіП підприємства

Вважаємо, що запровадження представлених вище ідентифікаторів ефективності дозволить здійснювати розрахунки з ПіП більш якісніше та

оптимальніше, завдяки можливості постійного моніторингу оплати, отримання знижок із накопичувальним підсумком та попередження ризиків прострочок і взаємодії із потенційно недоборчесними ПіП. Для втілення вище перелічених рекомендацій, пропонуємо до використання безкоштовний мобільний додаток у візуального інструменту Trello, який підтримується різного виду веб програмами, а також операційними системами iOS та Androd. Trello являє собою візуальний інструмент, який дає змогу команді підприємства керувати різними проєктами та робочими процесами, а а також відстежувати виконання поставлених завдань. Запропонована структура впровадження візуального інструменту Trello у діяльність фірми представлено на рисунку 2.9.

Рис. 2.9. Запропонована структура підвищення якості ведення обліку розрахунків з ПіП підприємства через мобільний додаток Trello

Вважаємо, що оптимізація процесу ведення обліку розрахунків з ПіП підприємства через використання візуального інструменту Trello у вигляді

безкоштовного мобільного додатку є цікавим рішенням для досліджуваного господарства. функціонал цього продукту дозволить підвищити ефективність роботи співробітників, налаштувати синхронізовані списки покупців та постачальників продукції у вигляді спеціальних дошок та відстежувати обсяги та ціну поставок в реальному часі. Також слід підкреслити вагому перевагу у вбудованому ідентифікаторі, який сигналізує про факт прострочення платежів та нагадує про кінцеву дату наступних платежів, що дозволить господарству уникати пені за несвоєчасність оплати.

Підсумовуючи матеріал, представлений у роботі по удосконалення діяльності господарства, констатуємо, що було запропоновано деталізація аналітичного обліку розрахунків з ПіП, рекомендовано до впровадження мобільний додатку Trello у виробничий та обліковий процес, а також загалом представлено рекомендаційний пакет по оптимізації діяльності ФОП Самарець О.В. Вважаємо, що за умови використання представлених рекомендацій, господарство зможе з більш високим рівнем ефективності здійснювати свою діяльність та отримувати більші прибутки.

Висновки до другого розділу

Грунтовні дослідження, а також прикладний аналіз здійснювався на базі приватного вітчизняного підприємства Фізична особа підприємець Самарець Анатолій Васильович. Дане господарство зареєстроване в селі Холодіївка, П'ятихатського району Дніпропетровської області. Підприємство було зареєстроване 3 березня 2003 року, а безпосередньо внесене в Єдиний державний реєстр 3 березня 2006 року. Господарство зареєстроване на спрощеній системі оподаткування, та перебуває на другій групі платників єдиного податку. Основним видом господарської діяльності ФОП Самарець А.В. відповідно до КВЕД є 01.11. «Вирощування зернових та олійних культур». Для цього господарство має 280га землі під паями, на яких

вирослує і в подальшому реалізує пшеницю, соняшник, кукурудза, просо та горох.

Оцінка зміни важливих для підприємства в динаміці за 2019-2023 роки свідчить, що стрімко зріс рівень зобов'язань більш як у 7,5 разів, поточної кредиторської заборгованості на 195%, а також поточних зобов'язань на 273%. Дана тенденція має місце через купівлю нового комбайна John Deere, який замінив ряд одиниць застарілої техніки, тому і спостерігається скорочення обсягів основних засобів на 3,06%. В цілому після оновлення автопарку, у тому числі, і сільськогосподарської техніки майно господарства зросло 63,59%. Слід відмітити, що господарство побудувало склад-зернохосвище, за рахунок чого тепер можна більш тривало зберігати посадковий матеріал, засоби захисту, а також готову продукцію, тому слід відмітити зростання обсягів запасів на 326,12%.

Підсумовуючи результати дослідження по господарству і зокрема оцінка рівня ділової активності, слід відмітити, що господарство являє собою доволі успішний господарюючий об'єкт. Доречно підкреслити, що станом на 2023 рік зріс рівень чистого доходу від реалізації на 12,86%, а також середньорічна вартість необоротних активів на 11,88%. Зростання перерахованих вище показників свідчить, що навіть попри вкладення коштів у нову сільськогосподарську техніку, господарство не втратило рівень кінцевого прибутку. Поряд з цим відмітимо скорочення вартості оборотних активів на 56% і, зокрема, рівня поточної дебіторської заборгованості на 42%. Даний факт свідчить про те, що господарство намагається менше зберігати виробничих запасів та готової продукції у своєму зернохосвищі, а намагається швидше все реалізувати, при чому за договорами швидкої оплати за відвантажену продукцію. Загалом вибір саме такої політики є дуже правильним у такі складні часи.

Керівником господарства є безпосередньо Самарець Анатолій Васильович, окрім нього на підприємстві працюють ще 5 найнятих

співробітників. Зокрема Головний бухгалтер Очеретина Олена Вікторівна, а також працівники виробничого відділу - водій, комбайнер, 2 тракториста.

Підходячи ґрунтовно до оцінки практичного стану організації обліку розрахунків з ПіП фірми, слід сказати, що він має чітку систему документального оформлення, синтетичного та аналітичного обліку. Тобто фірма має налагоджений документообіг, який включає процес укладання договорів з ПіП у письмовій формі.

Оцінка первинного документального оформлення розрахункових операцій з ПіП свідчить, що господарство використовує у своїй діяльності такі документи: - Накладні, як елемент підтвердження факту отримання сировини та матеріалів; - Акти виконання робіт, як елемент підтвердження факту виконання замовлених послуг; - Рахунки-фактури, як елемент відображення в обліку вартості отриманої продукції чи отриманих послуг.

Синтетичний облік розрахунків з ПіП фірми здійснюється на рахунки 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками». Зокрема, 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками та підрядниками». Даний рахунок є балансовим, пасивним. По кредиту рахунка відображається відображення заборгованості перед ПіП, по дебету – здійснення розрахунків з ПіП фірми. Аналітичний облік розрахунків з ПіП господарства ведеться в розрізі контрагентів.

Загалом слід відмітити, що облік розрахунків з ПіП у досліджуваному господарстві здійснюється повним чином із додержанням вимог чинного законодавчого масиву, але мають місце недоліки. На базі цього, була запропонована деталізація аналітичного обліку розрахунків з ПіП, рекомендовано до впровадження мобільний додатку Trello у виробничий та обліковий процес, а також загалом представлено рекомендаційний пакет по оптимізації діяльності ФОП Самарець О.В. Вважаємо, що за умови використання представлених рекомендацій, господарство зможе з більш високим рівнем ефективності здійснювати свою діяльність та отримувати більші прибутки.

РОЗДІЛ 3. АНАЛІТИЧНЕ ПІДГРУНТТЯ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ І ПІДРЯДНИКА ГОСПОДАРСТВА

3.1. Сучасні підходи до здійснення аналітичної діагностики розрахунків з постачальниками і підрядниками господарства

Дослідження діяльності господарства в загальній сукупності передбачає здійснення аналітичних процедур, які дозволять більш детально оцінити фактори впливу на фінансовий стан фірми. Зазначимо, що зовнішніми факторами, які впливають на діяльність саме фізичної особи підприємця Самарець Анатолій Васильович є фактична ціна на зернові та олійні культури на ринку в контексті загальнодержавного рівня, кількість покупців на готову продукцію та їх готовність у придбанні того чи іншого обсягу зернових та олійних за сформованою ціною, рівень інфляції, у тому числі курс гривні по відношенню до іноземної валюти, а також інтенсивність бойових дій в країні. Зазначимо, що суттєвим негативним зовнішнім фактором ведення діяльності сьогодні є саме безпека у провадженні своєї діяльності. До внутрішніх факторів впливу на діяльність є передусім ефективність та якість роботи працівників, а також налагодження безперебійної роботи автотранспортного парку.

Вважаємо, що доцільним в контексті розкриття теми обліку розрахунків з ПіП ФОП Самарець А.В., буде ефективним дослідити обсяги поставок посадкового матеріалу від найбільш крупних постачальників, таких, як ТОВ «Дощ» та Ерастівська дослідна станція (рис. 3.1. та рис. 3.2).

Представлений аналіз свідчить про обсяги поставок, суму до оплати, фактично сплачену вартість, а також суму заборгованості по такому базовому насінню пшениці, соняшника, кукурудзи та проса.

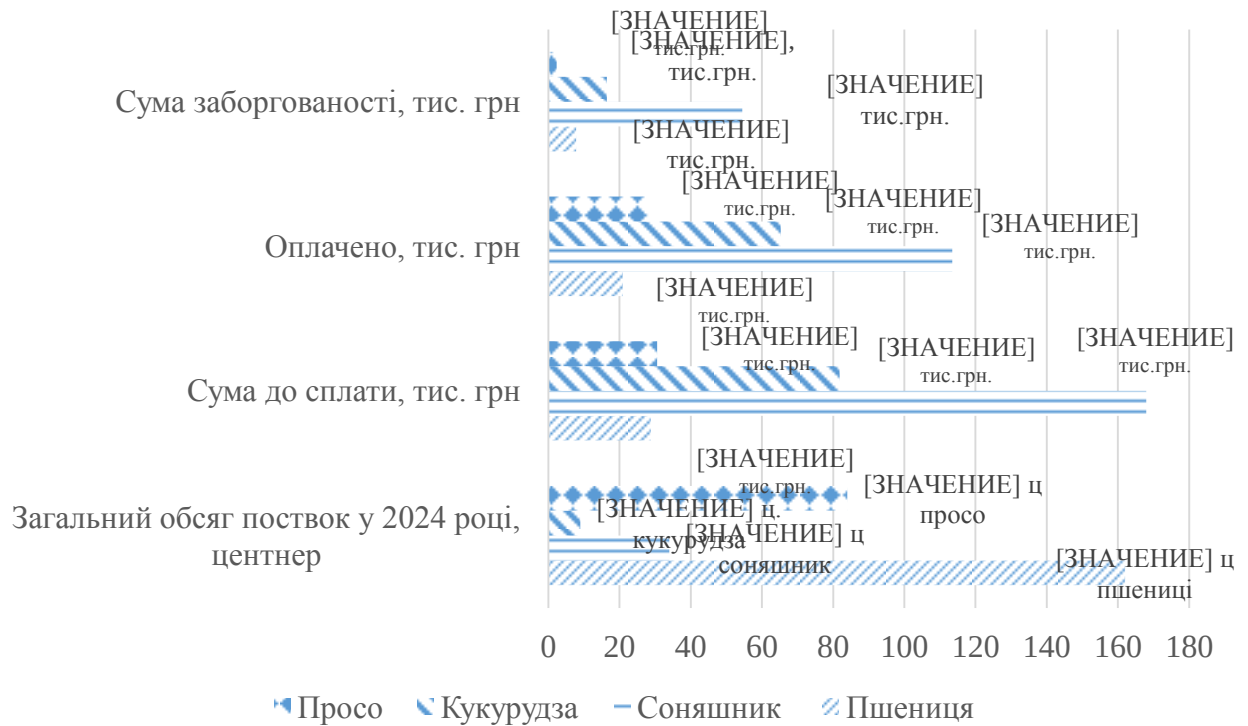

Рис. 3.1. Аналіз обсягів поставок та розрахунків господарства із ТОВ «Дош» протягом 2024 року

Розрахунок фактичних даних, щодо обсягів поставок від найголовнішого постачальника посадкового матеріалу ТОВ «Дош» свідчить про наступне. Протягом 2024 року найбільший обсяг посівного матеріалу являла собою пшениця 162 ц. та проса – 84 ц.. Менше було закуплено насіння соняшнику 34 ц, а також кукурудзи – всього 9 ц. Слід підкреслити, що найбільшу вартість складає рахунок фірми за насіння соняшнику 168 тис. грн., що в свою чергу, вплинуло на найбільший обсяг суми, яка вже фактично сплачена – 113,5 тис.грн., але, в той же час, має місце і найбільша сума заборгованості в залишку – 54,5 тис. грн. Така тенденція склалась через те, що насіння соняшнику найбільш дороге.

Зазначимо, що найменший обсяг заборгованості перед ПіП господарство має за насіння проса – всього 2,4 тис. грн. за рахунок того, що посадковий матеріал даної культури найбільш дешевий.

Представлений аналіз розрахунків ФОП Самарець А.В. із найбільшим його постачальником посівного матеріалу ТОВ «Дош» свідчить про високий

потенціал господарства в розрізі його платоспроможності. Про це свідчать доволі оптимальні суми заборгованості фірми перед постачальником.

Менш крупним, але так само стабільним постачальником у фірмі є Ерастівська дослідна станція. Аналіз обсягів поставок від цього постачальника представлений на рисунку 3.2.

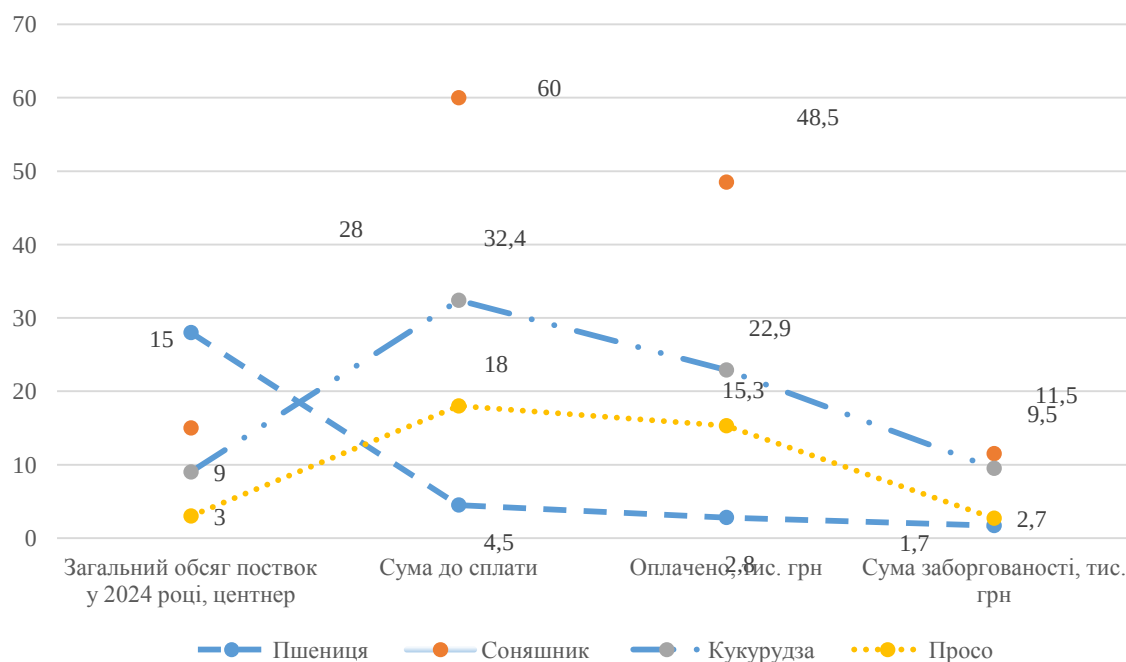

Рис. 3.2. Аналіз обсягів поставок та розрахунків господарства з Ерастівською дослідною станцією протягом 2024 року

Представлені на рисунку фактичні дані свідчать, що господарство закуповує в Ерастівській дослідній станції менше посадкового матеріалу ніж у ТОВ «Дощ». Зокрема пшениці протягом 2024 року було закуплено 28ц, соняшнику – 15ц, кукурудзи – 9ц, проса – 3ц. Враховуючи, що насіння соняшнику найдорожче, то логічним є той факт, що найбільша заборгованість в розмірі 11,5 тис.грн ФОП Самарець А.В. має перед Ерастівською дослідною саме за нього. По іншим культурам слід констатувати доволі мінімальну кількість заборгованості, окрім заборгованості за насіння кукурудзи, яка складає 9,5тис. грн.

Загалом аналіз розрахунків досліджуваного господарства з його ПіП показав, що господарство в повній мірі забезпечує себе посадковим

матеріалом, а також засобами захисту рослин. В той же час, слід констатувати, що забезпеченість фірми запасними частинами, а також сільськогосподарською технікою та складових до неї фірма купує в офіційних дилерах, таких, як компанія Агротек і Техноторг. Слід підкреслити, що рівень заборгованості за запасні частини перед зазначеними компаніями також має задовільний рівень. Проте, вважаємо за потрібне розробити та розрахувати оптимізаційну модель розрахунків з ПіП господарства.

3.2. Моделювання процесу розрахунків з постачальниками і підрядниками господарства через аналітичні елементи

Основний масив інформації про досліджуване господарство в розрізі його відносин зі своїми ПіП свідчить, що базових постачальників фірми доцільно розподілити на 4 категорії: ТОВ «Дош» (постачальник 1), Ерастівська дослідна станція (постачальник 2), компанія Агротек (постачальник 3) та компанія Техноторг (постачальник 4). Пропонуємо узагальнену відомість відносин з постачальниками протягом 2024 року (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Розроблена зведена таблиця розрахунків ФОП Самарець А.В. зі своїми постачальниками протягом 2024 року

Постачальник	Сума виставленого рахунку, тис. грн	Оплачена сума, тис. грн.	Заборгованість, тис. грн.
ТОВ «Дош»	309,2	228,00	81,2
Ерастівська дослідна станція	114,9	89,5	25,4
Агротек	89,6	54,5	35,1
Техноторг	28,6	14,8	13,8
Середній термін заборгованості господарства перед постачальниками	$(81,2 \cdot 20) + (25,4 \cdot 20) + (35,1 \cdot 20) + (13,8 \cdot 20)$ $81,2 + 25,4 + 35,1 + 13,8 =$ $= 20 \text{ днів}$		

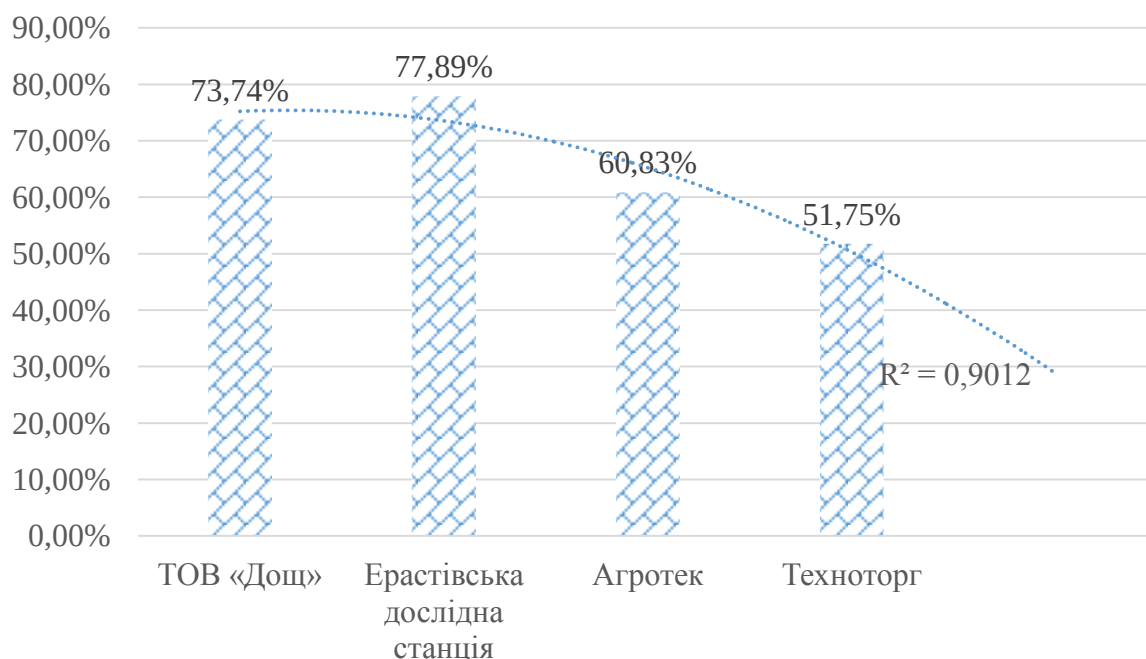

Рис. 3.3. Рівень заборгованості підприємства перед своїми постачальниками, %

Результат розрахунків рівнів заборгованості перед своїми постачальниками свідчить, що найбільший відсоток господарство має перед Ерастівською дослідною станцією, який складає майже 78%, також має місце високий рівень заборгованості перед ТОВ «Дош» в межах 73,74%. З огляду на це, пропонуємо побудувати розрахункову модель потенційного ризику непогашення заборгованості перед ПіП.

Зазначимо, що фінансовий ризик, який може виникати в процесі взаємодії із контрагентами може бути оцінений на основі аналізу платоспроможності господарства, умов, на яких були укладені договори, рівень стабільності господарства та контрагента, а також інших факторів.

Пропонуємо узагальнений варіант розрахункової моделі та визначення рівня виникнення потенційного фінансового ризику ФОП Самарець Анатолій Васильович перед своїми основними ПіП (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Розрахункова модель стану розрахунків з постачальниками та
управління фінансовим ризиком

Постачальник	Сума виставленого рахунку, тис. грн	Оплачена сума, тис. грн.	Заборгованість, тис. грн.	Виконання зобов'язань перед постачальниками, %	Рівень фінансового ризику, %
ТОВ «Дощ»	309,2	228,00	81,2	73,74	26,26
Ерастівська дослідна станція	114,9	89,5	25,4	77,89	22,11
Агротек	89,6	54,5	35,1	60,83	39,17
Техноторг	28,6	14,8	13,8	51,75	48,25

Графічне відображення отриманих результатів представлено на рисунку 3.4., що дозволяє більш наглядно оцінити рівень фінансового ризику та стану розрахунків з контрагентами.

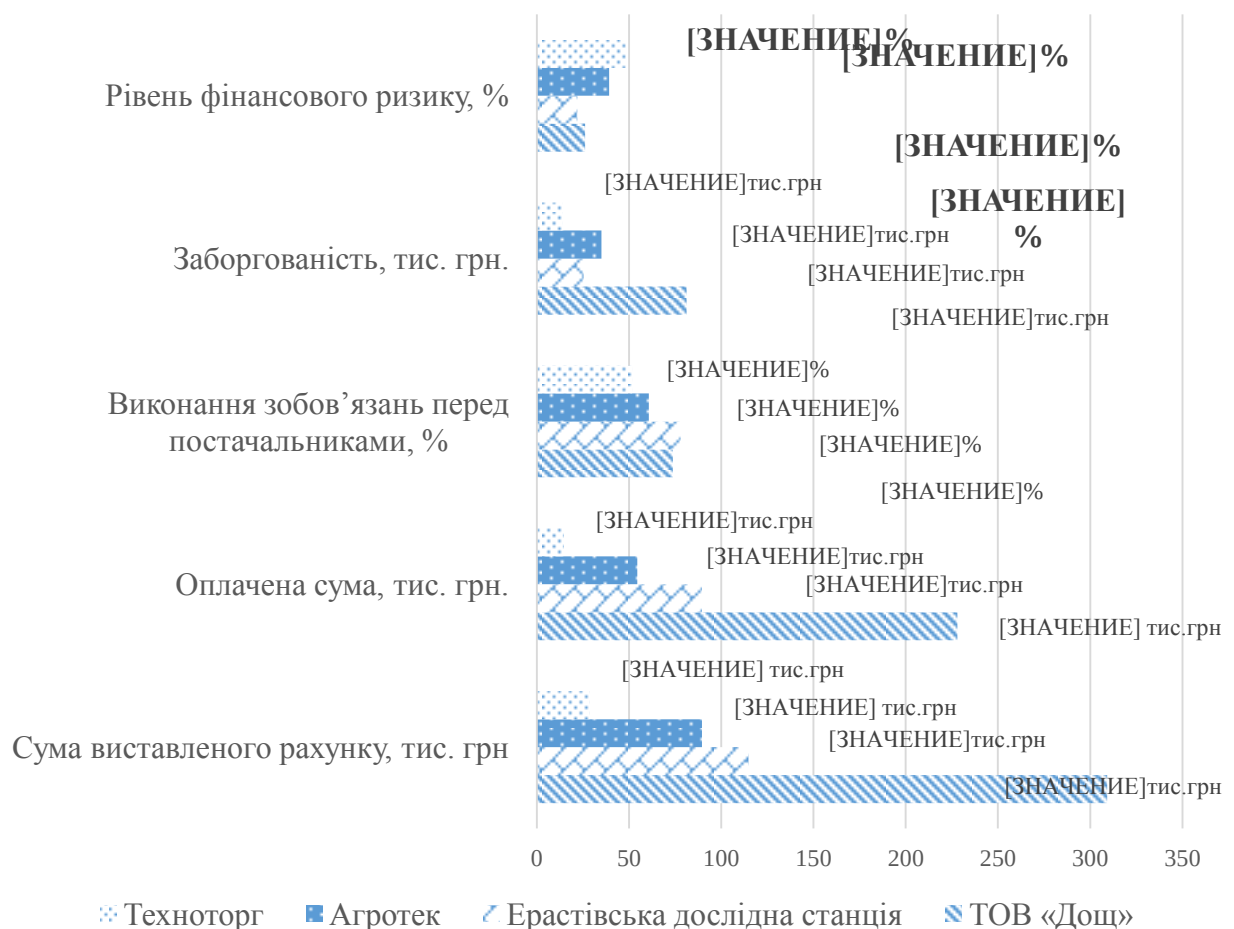

Рис. 3.4. Графічне відображення розрахованої моделі стану розрахунків з постачальниками господарства та управління фінансовим ризиком

Результати розрахунків у представленій моделі свідчать, що найвищий рівень фінансового ризику господарство має перед компанією Техноторг та Агротек на рівні 48,25% і 39,17% відповідно. Найбільш ефективною є співпраця господарства з Ерастівською дослідною станцією, де фінансовий ризик складає лише 22,11%. З огляду на розраховану модель рекомендовано переглянути політику оплати із компанією Агротек і Техноторг. Зазначимо, що головною перевагою розрахованої моделі є ефективний аналіз стану розрахунків та зниження рівня ризиків в управлінні фінансовими ресурсами господарства. Також констатуємо, що застосування розрахованої моделі у виробничому процесі дозволить господарству отримувати більш гнучкий та деталізований інструментарій для аналізу, який супроводжуватиметься наступними позитивними аспектами, зокрема:

- налагодження системи пріоритетності платежів;
- зниження рівня фінансового ризику несплати по виставленим рахункам;
- прогнозування та коригування платіжної політики;
- налагоджені стосунки з постачальниками.

Загалом представлений у 3 розділі аналіз взаємодії господарства з його контрагентами свідчить про його успішні взаєморозрахунки та доволі високу платоспроможність досліджуваного господарства розплатитись за виставленими рахунками.

Висновки до третього розділу

Вважаємо, що доцільним в контексті розкриття теми обліку розрахунків з ПіП ФОП Самарець А.В., буде ефективним дослідити обсяги поставок посадкового матеріалу від найбільш крупних постачальників, таких, як ТОВ «Дощ» та Ерастівська дослідна станція. Представлений аналіз свідчить про обсяги поставок, суму до оплати, фактично сплачену вартість, а

також суму заборгованості по такому базовому насінню пшениці, соняшника, кукурудзи та проса.

Розрахунок фактичних даних, щодо обсягів поставок від найголовнішого постачальника посадкового матеріалу ТОВ «Дощ» свідчить про наступне. Протягом 2024 року найбільший обсяг посівного матеріалу являла собою пшениця 162 ц. та проса – 84 ц.. Менше було закуплено насіння соняшнику 34 ц, а також кукурудзи – всього 9 ц. Слід підкреслити, що найбільшу вартість складає рахунок фірми за насіння соняшнику 168 тис. грн., що в свою чергу, вплинуло на найбільший обсяг суми, яка вже фактично сплачена – 113,5 тис.грн., але, в той же час, має місце і найбільша сума заборгованості в залишку – 54,5 тис. грн. Така тенденція склалась через те, що насіння соняшнику найбільш дороге. Зазначимо, що найменший обсяг заборгованості перед ПіП господарство має за насіння проса – всього 2,4 тис. грн. за рахунок того, що посадковий матеріал даної культури найбільш дешевий.

Результати розрахунків у представленій моделі свідчать, що найвищий рівень фінансового ризику господарство має перед компанією Техноторг та Агротек на рівні 48,25% і 39,17% відповідно. Найбільш ефективною є співпраця господарства з Ерастівською дослідною станцією, де фінансовий ризик складає лише 22,11%. З огляду на розраховану модель рекомендовано переглянути політику оплати із компанією Агротек і Техноторг. Зазначимо, що головною перевагою розрахованої моделі є ефективний аналіз стану розрахунків та зниження рівня ризиків в управлінні фінансовими ресурсами господарства. Також констатуємо, що застосування розрахованої моделі у виробничому процесі дозволить господарству отримувати більш гнучкий та деталізований інструментарій для аналізу, який супроводжуватиметься наступними позитивними аспектами, зокрема: - налагодження системи пріоритетності платежів; - зниження рівня фінансового ризику несплати по виставленим рахункам; - прогнозування та коригування платіжної політики; - налагоджені стосунки з постачальниками.

ВИСНОВКИ

Підходячи ґрунтовно до оцінки сутності та економічного змісту розрахунків з ПіП, слід підкреслити, що це поняття включає в себе багато різних факторів та елементів. Дослідженням розкриття питання змісту розрахунків з ПіП займається велика кількість вчених, науковців та економістів.

1. В роботі запропоновано узагальнити думки і твердження багатьох авторів, які були взяті до уваги. Так, розрахунки з ПіП відображають систему господарської та фінансової діяльності, яка формується за рахунок укладених відносин між двома господарюючими суб'єктами, в результаті чого здійснюється процес відвантаження готової продукції, певного виду сировини, тари, упаковки та ін. А також налагоджується процес безпосереднього надання послуг. В результаті відносин між партнерами формується таке поняття, як облік розрахунків з ПіП.

2. Також сутність поняття розрахунків з ПіП слід розглядати, як процес здійснення фінансових та господарських операцій між двома чи більше партнерами, які водночас є представниками різних господарюючих суб'єктів. В результаті таких відносин налагоджується процес поставок продукції, товарів чи надання різного виду послуг за яким слідує процес оплати за товари чи послуги, в тому числі авансові платежі, а також повне чи часткове погашення кредиторської заборгованості у разі її виникнення.

3. Загалом, якщо оцінювати теоретичні підходи до оцінки рівня та складу сукупної кредиторської заборгованості, рівень якої безпосередньо впливає на спроможність окремо взятої фірми сплатити за своїми рахунками перед ПіП. В даному контексті слід відмітити, що облік КЗ виражає концептуальний базис, щодо відображення масиву зобов'язань господарства, за для того, щоб інформація, представлена у звітних документах була правдивою і прозорою. В даному контексті доцільно розподіляти сукупну КЗ фірми відповідно до традиційного підходу. Зокрема це розподіл КЗ на

поточну і довготривалу, на операційну (поточну) та фінансову (в більшості випадків вона довготривала), на фактичну заборгованість (за отримані товари чи послуги) на базі первинних документів та юридичну – сформовану на базі договорів.

4. Підходячи ґрунтовно до аналізу розрахунків з ПіП в розрізі теоретичного забезпечення, слід підкреслити, що він включає певний набір методичного інструментарію, а також ряду принципів та підходів для оцінки економічної ефективності здійснення взаєморозрахунків та подальшого управління зобов'язаннями, які виникають безпосередньо перед ПіП. Головною ціллю проведення аналізу є виявлення фактичного рівня заборгованості перед ПіП, визначення потенційно недоброчесних ПіП, оптимізація грошових потоків, що, в свою чергу, дозволить проводити якісні управлінські дії та приймати подальші стратегічні рішення.

5. В роботі розроблений механізм дає можливість своєчасно виявити ризики, з метою їх подальшої мінімізації, а також суцільного оздоровлення фінансового стану господарюючого суб'єкта. Також сформований механізм, за умови його впровадження у виробничу діяльність, покликаний допомогти у прийнятті рішень, стосовно необхідності оптимізації розрахунків з ПіП, виявити додаткові джерела фінансування для погашення кредиторської заборгованості, а також формування суцільної платіжної політики господарства.

6. Ґрунтовні дослідження, а також прикладний аналіз здійснювався на базі приватного вітчизняного підприємства Фізична особа підприємець Самарець Анатолій Васильович. Дане господарство зареєстроване в селі Холодіївка, П'ятихатського району Дніпропетровської області. Підприємство було зареєстроване 3 березня 2003 року, а безпосередньо внесене в Єдиний державний реєстр 3 березня 2006 року. Господарство зареєстроване на спрощеній системі оподаткування, та перебуває на другій групі платників єдиного податку. Основним видом господарської діяльності ФОП Самарець А.В. відповідно до КВЕД є 01.11. «Вирощування зернових та

олійних культур». Для цього господарство має 280га землі під паями, на яких вирощує і в подальшому реалізує пшеницю, соняшник, кукурудза, просо та горох.

7. Оцінка зміни важливих для підприємства в динаміці за 2019-2023 роки свідчить, що стрімко зріс рівень зобов'язань більш як у 7,5 разів, поточної кредиторської заборгованості на 195%, а також поточних зобов'язань на 273%. Дана тенденція має місце через купівлю нового комбайна John Deere, який замінив ряд одиниць застарілої техніки, тому і спостерігається скорочення обсягів основних засобів на 3,06%. В цілому після оновлення автопарку, у тому числі, і сільськогосподарської техніки майно господарства зросло 63,59%. Слід відмітити, що господарство побудувало склад-зерносховище, за рахунок чого тепер можна більш тривало зберігати посадковий матеріал, засоби захисту, а також готову продукцію, тому слід відмітити зростання обсягів запасів на 326,12%.

8. Підсумовуючи результати дослідження по господарству і зокрема оцінка рівня ділової активності, слід відмітити, що господарство являє собою доволі успішний господарюючий об'єкт. Доречно підкреслити, що станом на 2023 рік зріс рівень чистого доходу від реалізації на 12,86%, а також середньорічна вартість необоротних активів на 11,88%. Зростання перерахованих вище показників свідчить, що навіть попри вкладення коштів у нову сільськогосподарську техніку, господарство не втратило рівень кінцевого прибутку. Поряд з цим відмітимо скорочення вартості оборотних активів на 56% і, зокрема, рівня поточної дебіторської заборгованості на 42%. Даний факт свідчить про те, що господарство намагається менше зберігати виробничих запасів та готової продукції у своєму зерносховищі, а намагається швидше все реалізувати, при чому за договорами швидкої оплати за відвантажену продукцію. Загалом вибір саме такої політики є дуже правильним у такі складні часи.

9. Оцінка первинного документального оформлення розрахункових операцій з ПiП свідчить, що господарство використовує у своїй діяльності

такі документи: - Накладні, як елемент підтвердження факту отримання сировини та матеріалів; - Акти виконання робіт, як елемент підтвердження факту виконання замовлених послуг; - Рахунки-фактури, як елемент відображення в обліку вартості отриманої продукції чи отриманих послуг.

10. Синтетичний облік розрахунків з ПіП фірми здійснюється на рахунки 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками». Зокрема, 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками та підрядниками». Даний рахунок є балансовим, пасивним. По кредиту рахунка відображається відображення заборгованості перед ПіП, по дебету – здійснення розрахунків з ПіП фірми. Аналітичний облік розрахунків з ПіП господарства ведеться в розрізі контрагентів.

11. Загалом слід відмітити, що облік розрахунків з ПіП у досліджуваному господарстві здійснюється повним чином із додержанням вимог чинного законодавчого масиву, але мають місце недоліки. На базі цього, була запропонована деталізація аналітичного обліку розрахунків з ПіП, рекомендовано до впровадження мобільний додаток Trello у виробничий та обліковий процес, а також загалом представлено рекомендаційний пакет по оптимізації діяльності ФОП Самарець О.В. Вважаємо, що за умови використання представлених рекомендацій, господарство зможе з більш високим рівнем ефективності здійснювати свою діяльність та отримувати більші прибутки.

12. Вважаємо, що доцільним в контексті розкриття теми обліку розрахунків з ПіП ФОП Самарець А.В., буде ефективним дослідити обсяги поставок посадкового матеріалу від найбільш крупних постачальників, таких, як ТОВ «Дощ» та Ерастівська дослідна станція. Представлений аналіз свідчить про обсяги поставок, суму до оплати, фактично сплачену вартість, а також суму заборгованості по такому базовому насінню пшениці, соняшника, кукурудзи та проса.

Розрахунок фактичних даних, щодо обсягів поставок від найголовнішого постачальника посадкового матеріалу ТОВ «Дощ» свідчить

про наступне. Протягом 2024 року найбільший обсяг посівного матеріалу являла собою пшениця 162 ц. та проса – 84 ц.. Менше було закуплено насіння соняшнику 34 ц, а також кукурудзи – всього 9 ц. Слід підкреслити, що найбільшу вартість складає рахунок фірми за насіння соняшнику 168 тис. грн., що в свою чергу, вплинуло на найбільший обсяг суми, яка вже фактично сплачена – 113,5 тис.грн., але, в той же час, має місце і найбільша сума заборгованості в залишку – 54,5 тис. грн. Така тенденція склалась через те, що насіння соняшнику найбільш дороге. Зазначимо, що найменший обсяг заборгованості перед ПіП господарство має за насіння проса – всього 2,4 тис. грн. за рахунок того, що посадковий матеріал даної культури найбільш дешевий.

13. Результати розрахунків у представленій моделі свідчать, що найвищий рівень фінансового ризику господарство має перед компанією Техноторг та Агротек на рівні 48,25% і 39,17% відповідно. Найбільш ефективною є співпраця господарства з Ерастівською дослідною станцією, де фінансовий ризик складає лише 22,11%. З огляду на розраховану модель рекомендовано переглянути політику оплати із компанією Агротек і Техноторг. Зазначимо, що головною перевагою розрахованої моделі є ефективний аналіз стану розрахунків та зниження рівня ризиків в управлінні фінансовими ресурсами господарства. Також констатуємо, що застосування розрахованої моделі у виробничому процесі дозволить господарству отримувати більш гнучкий та деталізований інструментарій для аналізу, який супроводжуватиметься наступними позитивними аспектами, зокрема: - налагодження системи пріоритетності платежів; - зниження рівня фінансового ризику несплати по виставленим рахункам; - прогнозування та коригування платіжної політики; - налагоджені стосунки з постачальниками.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Vasechko Lyudmila. Напрями вдосконалення ефективності ділової активності підприємства. Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій, 2021, 2.8: 4-19.
2. Бабенко, Людмила Володимирівна; Фесенко В.В., Цьома К.Ю. Прикладні аспекти обліку та внутрішнього контролю розрахунків із постачальниками і підрядниками. 2023.
3. Бараненко Н. В. Облік і контроль розрахунків з постачальниками і підрядниками. Кваліфікаційна робота. 2023.
4. Бержанір, І. А., Бержанір А. Л., Ящук, Т. А. Економічна сутність зобов'язань і розрахунків підприємства. Приазовський економічний вісник, 2020, 2: 240-244.
5. Бондар, Микола Іванович; Цятковська, Олена Віталіївна. Особливості обліку інфраструктурних активів у державних установах. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (економічні науки), 2023, 3.49.
6. Булкот Ганна Вікторівна, Іванова Людмила Сергіївна. Особливості обліку та аналізу кредиторської заборгованості за розрахунками з постачальниками та підрядниками на підприємствах, установах, організаціях України. Features of accounting and analysis of accounts payable with suppliers and contractors at enterprises, institutions, organizations of ukraine. 2020.
7. Буркова, Людмила Анатоліївна; Шепелюк, Віра Анатоліївна; Репенко, Вікторія Євгенівна. Сучасні аспекти та проблеми організації обліку та контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками згідно національних та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку з урахуванням ведення підприємством зовнішньоекономічної діяльності. 2023.

8. Буряк К. Ю., Мокроусова О. О. Ураков Д. В. Удосконалення обліку розрахунків з контрагентами. Браславські читання. Економіка ХХІ століття: національний та глобальний виміри: Збірник матеріалів ХІІ Міжвузівської наукової-практичної студентської конференції, 27 жовтня 2021 року. Одеса, ОДАУ. 2021. 150 с. У збірнику представлені наукові роботи студентів-учасників ХІІ Міжвузівської науково-практичної конференції «Економіка ХХІ століття, 19.

9. Вдовенко Н. М., Перегуда Ю. А. Економічні ефекти виробництва органічних добрив в рамках формування управлінської звітності економічної безпеки підприємств аграрного бізнесу. Академічні візії, 2024, 30.

10. Височан, Ольга. Облік Кредиторської Заборгованості У Небюджетних Неприбуткових Організаціях. Економіка та суспільство, 2021, 32.

11. Візіренко, С. В.; Іваніцький, К. В. Організація обліку розрахунків з контрагентами. Інвестиції: практика та досвід, 2020, 23: 58-63.

12. Віріч Юлія Віталіївна. Облікове, інформаційне та контрольне забезпечення процесу розрахунків з постачальниками. Кваліфікаційна робота, 2024.

13. Ганошенко Тетяна Сергіївна, et al. Обліково-аналітичне забезпечення та контроль розрахунків з постачальниками і підрядниками у фермерських господарствах. 2022.

14. Герчанівська Світлана. До питання розрахунків з постачальниками і підрядниками. Сучасні тенденції розвитку освіти й науки: проблеми та перспективи, 2021.

15. Годунова Ганна Олександрівна. Облік і аналіз розрахунків підприємства з постачальниками та підрядниками. Кваліфікаційна робота. 2022.

16. Голобородько Тетяна, Шепелюк Віра, Чигрин Катерина. Використання інформаційних технологій для автоматизації обліку

розрахунків із постачальниками та підрядниками: спеціальне прикладне програмне забезпечення. 2022.

17. Гончарук Світлана, Чапко, Тетяна. Розрахунки з постачальниками: облік та аналіз впливу на ефективність підприємства. Молодий вчений, 2022, 9 (109): 129-132.

18. Дем'янова І. В. Принцип конфіденційності в розрахунках з постачальниками та підрядниками. Збірник наукових матеріалів ХCVIII міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 47.

19. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» зі змінами внесеними згідно із законом № 3257-IX від 14.07.2023р.

20. Карпенко Лілія Олександрівна. Удосконалення обліку та аудиту розрахунків з постачальниками і підрядниками на підприємстві. 2024.

21. Коваленко К. Р. Облік, аналіз і аудит розрахунків з постачальниками і підрядниками у ТОВ «Смартлаб» м. Одеса: автореферат кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня «Магістр». 2020.

22. Косяченко Ілона Володимирівна. Облік і внутрішній контроль кредиторської заборгованості на ТОВ «ЗАПОРІЖПРОМГРУП». 2022.

23. Кузьменко Альона Юріївна. Облік і контроль розрахунків з постачальниками і підрядниками ТОВ «Науково-виробниче підприємство «АДАМАНТ». 2021.

24. Кулинич Мирослава, et al. Нормативно-правове забезпечення обліку та контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками. Economic journal of Lesya Ukrainka Volyn National University, 2024, 3.39: 42-50.

25. Лук'яненко А. С. Організація обліку, аудит та аналіз поточних зобов'язань підприємства (за матеріалами товариства з обмеженою відповідальністю «Бізнес Альтернатива»). 2024.

26. Ляшенко Анастасія Віталіївна. Облікове, інформаційне та контрольне забезпечення процесу розрахунків з постачальниками. Кваліфікаційна робота. 2022.

27. Мидловець Т.А. Аналітичний базис як елемент удосконалення рівня розрахунків з постачальниками та підрядниками підприємства. Матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Обліково-фінансове, інформаційне та мовно-комунікаційне забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки: проблеми, пріоритети, перспективи», 30-31 жовтня 2024р. м. Дніпро. С. 76-78.

28. Мидловець Т.А. Удосконалення обліку виробництва продукції рослинництва на підприємстві. Матеріали VII Всеукраїнської інтернет-конференції «Облік, аудит, оподаткування та звітність у системі забезпечення економічної стійкості підприємств». 9-10 травня 2024 р. – Дніпро. С. 40-43.

29. Миненко Ліна Сергіївна, Нестор Н. В. Напрями удосконалення аудиту розрахунків з контрагентами виробничого підприємства. Серія «наукові роботи студентів УДФСУ», 259. 2021.

30. Мудрик Віталіна, Олена Разборська. технології обліку, аналізу та аудиту розрахунків з постачальниками, їх вплив на забезпечення безперервності діяльності. Economic Analysis, 2022, 32.3.

31. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 “Дебіторська заборгованість”, затверджене наказом Мініну від 08.10.1999 р. № 237.

32. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 “Зобов’язання”, затверджене наказом Мініну від 31.01.2000 р. № 20.

33. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 “Дохід”, затверджене наказом Мініну від 29.11.1999 р. № 290.

34. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 “Витрати”, затверджене наказом Мініну від 31.12.1999 р. № 318.

35. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 “Біологічні активи”, затверджене наказом Мінфіну від 18.11.2005 р. № 790.

36. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 “Запаси”, затверджене наказом Мінфіну від 20.10.1999 р. № 246.

37. Овчарова Наталія Вікторівна, Бараненко Н. Удосконалення аналітичного обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками. 2022. PhD Thesis. Центр фінансово-економічних наукових досліджень.

38. Одношевна О.О. Козицин А.М. Оптимізація обліково-аналітичного забезпечення та контроль розрахунків з дебіторами. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Економіка і менеджмент». Випуск № 60, 2024р.

39. Пеняк Юлія Сергіївна, Абрамова Ольга Сергіївна. Проблемні аспекти управління кредиторською заборгованістю підприємства. In: The 1 st International scientific and practical conference “Innovative development of science, technology and education”(October 19-21, 2023) Perfect Publishing, Vancouver, Canada. 2023. 663 p. 2023. p. 586.

40. Перетятко Ю. М. Облік у бюджетних установах: методичні вказівки до практичних занять та індивідуальної роботи для здобувачів вищої освіти освітнього ступеню “бакалавр” галузі знань 07 “Управління та адміністрування” спеціальності 071 “Облік і оподаткування” за освітньо-професійною програмою “Облік і оподаткування” всіх форм навчання. 2021.

41. Петрушеску Ю. В.; Мустеца, І. В. Проблеми обліку дебіторської заборгованості на підприємствах оптової торгівлі. ББК 65.01 (4 Укр) Рекомендовано до опублікування рішенням Вченої Ради факультету економіки і управління Хмельницького національного університету протокол № 3 від 26.11. 2021 р.

42. Пиршін М. І. Економічні Загрози Самодостатньому Розвитку Лісогосподарських Підприємств. Підприємництво і торгівля, 2021, 30: 72-82.

43. Податковий кодекс України № 2856-VI від 23.12.2010 зі змінами внесеними згідно із Законом № 3878-IX від 18.07.2024р.
44. Подмешальська Ю. В., Корнієнко, Д. В. Облік розрахунків з постачальниками за видами економічної діяльності. Агросвіт, 2021, 24: 58-64.
45. Пугаченко, Ольга, Зарудна, Наталія. Внутрішній контроль порядку відображення в бухгалтерському та управлінському обліку довгострокових зобов'язань. Економіка та суспільство, 2022, 41.
46. Пуріс Олена Сергіївна. Формування системи обліку і внутрішньогосподарського контролю розрахунків з постачальниками і підрядниками та напрямки їх вдосконалення на підприємстві. 2024.
47. Сереветник, Олена Володимирівна. Організація та методика обліку та контролю розрахунків з постачальниками на ТОВ «Корвет», м. Хмельницький. 2022.
48. Стрижак, Анжеліка Іванівна. Методологія та організація бухгалтерського обліку розрахунків з різними дебіторами в фермерському господарстві «Оазис-К» Самбірського району Львівської області. 2022.
49. Ткаченко Н.М. et al. Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками на підприємстві. Фінансово-правовий аспект діяльності підприємств: зб. наук. ст. студ. заоч. форми навч./відп. ред. АМ Бідюк.— Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021.—104 с., 33.
50. Фомина Т. В. Внутрішній контроль поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги. 2022. PhD Thesis. ЛНУП.
51. Фоміна Т. В.; Гончаренко Ю. В. Документальне оформлення операцій із запасами. Здоров'я і суспільство в умовах війни, 2022, 308.
52. Шубіна, Світлана Валентинівна; Перебийніс, Вікторія Леонідівна. Теоретико-методичні підходи обліку та аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука, 2020, 19.

